

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra geografie

**MOŽNOSTI SOCIÁLNĚ – EKONOMICKÉHO
ROZVOJE REGIONU POVĚŘENÉHO ÚŘADU
KAMENICE NAD LIPOU**

Bakalářská práce

Autor práce: Vendula Nováková

Vedoucí práce: Mgr. Michal Vančura Ph.D.

České Budějovice 2012

PROHLÁŠENÍ:

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Dále prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

.....

Podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ:

Chtěla bych poděkovat vedoucímu své bakalářské práce panu Mgr. Michalu Vančurovi Ph.D. za odborné vedení, účinnou pomoc a cenné rady při zpracování této problematiky.

ANOTACE:

NOVÁKOVÁ, V. (2012): Možnosti sociálně – ekonomického rozvoj regionu pověřeného obecním úřadem Kamenice nad Lipou

Cílem této bakalářské práce je poukázat na sociální a ekonomický rozvoj regionu Kamenice nad Lipou. Na tuto problematiku je nahlíženo z mnoha směrů. Především klade důraz na vývoj obyvatelstva a sídelní struktury. V druhé části práce je hodnocena sociální a technická infrastruktura zkoumaného území. Dalším klíčovým bodem je pohled na region z hlediska situace na trhu práce, počty ekonomických subjektů a jejich odvětvová klasifikace. V závěru je snaha o návrh rozvojových oblastí a strategii vývoje regionu.

Klíčová slova – sociální rozvoj, ekonomický rozvoj, vývoj obyvatelstvo, region Kamenice nad Lipou

ANOTATION:

NOVÁKOVÁ, V. (2012): Possibilities of social-economic development of region of Kamenice nad Lipou

The focus of this work is to point out social and economic development in the region of Kamenice nad Lipou. This topic is looked at from many different perspectives. Most importantly it focuses on population and residence structure development. In the second part of this work social and technical infrastructure of the region is evaluated. Another crucial topic is a look at the region from perspective of job market, number of economical subjects and its branch category. In the conclusion I focused on proposal of possible development areas and region development strategy.

Keywords: Social development, Economic development, Population development, Region of Kamenice nad Lipou

OBSAH:

1	ÚVOD	8
2	DISKUSE LITERATURY	9
2.1	Regionální rozvoj	9
2.2	Teorie regionálního rozvoje	12
2.3	Strategické plánování	13
2.3.1	Přístupy tvorby strategického plánu	13
2.3.2	Tvorba strategického plánu	14
3	METODIKA	17
4	FYZICKO – GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	20
5	HISTORIE REGIONU	22
5.1	Region Kamenice nad Lipou v 19. stol.	22
5.2	Poválečný vývoj	23
6	SOCIÁLNÍ ROZVOJ REGIONU	24
6.1	VYMEZENÍ REGIONU KAMENICE NAD LIPOU	24
6.2	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	26
6.2.1	Sídla	26
6.2.2	Obyvatelstvo	30
6.2.3	Byty a bydlení	36
7	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	38
7.1	ELEKTRIFIKACE	38
7.2	VODOVODY A KANALIZACE	38
7.3	VODOVODNÍ SÍŤ	39
7.4	PLYNOFIKACE	39
7.5	TELEFONNÍ SÍŤ	40
7.6	ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE	40
7.7	DOPRAVA A DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST	42
7.7.1	Silniční síť	42
7.7.2	Autobusová doprava	42
7.7.3	Železniční doprava	43

8	SOCIÁLNÍ INFRASTRUKTURA	45
8.1	ŠKOLSTVÍ.....	45
8.1.1	Mateřské školy	45
8.1.2	Základní, střední a vysoké školy.....	46
8.2	ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE.....	47
9	NEZAMĚSTANOST	48
9.1	VÝVOJ NEZAMĚSTNANOSTI V REGIONU KAMENICE NAD LIPOU	48
9.2	SOUČASNÁ SITUACE V REGIONU KAMENICE NAD LIPOU.....	50
9.3	STRUKTURA ZAMĚSTNANOSTI	50
9.4	VYJÍŽDKA A DOJÍŽDKA ZA PRACÍ.....	51
10	HOSPODÁŘSTVÍ	54
10.1	STRUKTURA HOSPODÁŘSTVÍ V REGIONU	54
11	CESTOVNÍ RUCH.....	57
11.1	KULTURNÍ PAMÁTKY	57
12	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	59
13	SWOT ANALÝZA	62
14	SOCIÁLNĚ – EKONOMICKÉ MOŽNOSTI ROZVOJE REGIONU.....	63
15	ZÁVĚR	73
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	74
	SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ.....	77

1 ÚVOD

Bakalářská práce na téma možnosti sociálně - ekonomického rozvoje regionu pověřeného úřadu má za záměr poukázat na rozvoj venkovského regionu. Podle tvrzení (Binek 2007, s.11) „, je záměrem venkovský prostor postihnout v celé jeho tematické šíři, poznat možnosti, zdroje i bariéry jeho dalšího žádoucího rozvoje, uspořádat, kvantifikovat a interpretovat jednotlivé poznatky a navrhnout věcná či programová opatření, která by přispěla k řešení poznanych problémů.“

Vývoj je tematicky situován do 11 kapitol, jež nejdůležitější pilíře práce tvoří sociální rozvoj, ekonomický rozvoj a možnosti rozvoje regionu.

Sociální rozvoj v této práci zahrnuje vývoj sídelní struktury a obyvatelstva a popisuje současný stav technické a sociální infrastruktury. Na vývoj obyvatelstva je v práci nahlíženo z mnoha směrů, ať již z historického vývoje obyvatel v jednotlivých sídlech, vzdělanosti a věkové struktury, bilance obyvatel a jiné. Sociální a technická infrastruktura obcí je převážně hodnocena samotnými starosty obcí, s kterými byl proveden řízený rozhovor a jejichž názory se odrážejí v textu.

Druhá stěžejní část práce popisuje ekonomický vývoj regionu, převážně zaměřený na trh práce. Poukazuje na stav míry nezaměstnanosti v regionu, strukturu zaměstnanosti a popisuje vyjížděku jednotlivých obcí za prací. Navazující kapitolou je hospodářská činnost v regionu. Zde je vytyčen počet a odvětvová klasifikace registrovaných ekonomických subjektů na zkoumaném území. Konečnou kapitolou této části je situace regionu v cestovním ruchu.

Posledním stěžejním pilířem práce je již zmíněné navržené prioritních možností rozvoje regionu, kde je brán zřetel na blízkou budoucnost regionu. Zde jsem se pokusila navrhnout případný koncept pro rozvoj území.

CÍLE PRÁCE

Hlavní cíl: Identifikovat možnosti sociálně - ekonomického rozvoje

Dílčí cíle:

1. Analýza současného stavu regionu.
2. Provedení řízeného rozhovoru se starosty obcí, jež region zahrnuje.
3. Vypracování SWOT analýzy
4. Navrhnutí možností rozvoje regionu, který reaguje na předchozí analýzu dat o regionu, reakce starostů obcí a vybrané strategie mikroregionu, které mají podobnou charakteristiku jako region Kamenice nad Lipou.

HYPOTÉZY

Možnosti sociálně – ekonomického rozvoje budou více či méně shodné se strategiemi rozvoje mikroregionů, které mají stejné charakteristické vlastnosti jako zkoumaný region Kamenice nad Lipou (venkovské nodální regiony)

2 DISKUSE LITERATURY

2.1 Regionální rozvoj

„ Regionální rozvoj lze chápat, jako proces změn, k nimž dochází postupně a které přinášejí narůstání efektivnosti a účelnosti, pokud jde o využívání zdrojů a uskutečňování možností, podmiňující pohyb z původního stavu do stavu žádoucího. V této souvislosti nenutné rozlišovat pojmy rozvoj a růst, kdy podstatou rozvoje je dosahování kvalitativních strukturálních změn“ (Wokoun,R., Mates, P., Kadeřábková, J., 2004, 213str.)

V současné době se zájem o regionální rozvoj ve světě a převážně i v České republice výrazně zvyšuje. Nasvědčuje tomu i množství autorů, kteří se touto problematikou zabývají ve svých dílech. Hlavní příčinou zvyšujícího se zájmu o tuto problematiku v ČR jsou vznikající sociálně - ekonomické rozdíly mezi jednotlivými regiony, ale hlavním důvodem je vstup do Evropské unie, která

usiluje o realizaci moderní regionální politiky. Regionální politika se od teorie regionálního rozvoje odlišuje vyšší praktičností. Zaměřuje se na konkrétní činnosti, které zmírňují již vzniklé regionální disparity, zatímco teorie regionálního rozvoje se zabývá hledáním a případným vysvětlením důsledků těchto rozdílů. Regionální politika je chápána jako prostředek, který využívá a aplikuje teoretické poznatky o regionálním rozvoji do praxe s cílem dosažení ekonomického růstu, trvale udržitelného rozvoje, politické a sociální stability a spravedlivého rozdělení příjmu. (Wokoun, R., Malinovský, J. 2008). Ze zahraničních autorů, kteří se touto problematikou zajímají, lze zmínit Vanhove, N., Klassen, L.H., kteří popisují regionální politiku, jako politiku „*jež představuje všechny veřejné intervence, které vedou ke zlepšování geografického rozdělení ekonomických činností, pomocí kterých se pokoušejí napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky pro dosažení dvou vzájemně závislých cílů – ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů.*“ (Stejskal, J., Kovárník, J. 2009, str.12). Jiná definice zní, že regionální politikou se rozumí cílevědomé ovlivňování hospodářských procesů v územních částech státu, nebo většího ekonomického prostoru pomocí veřejného sektoru, kdy se má současně korigovat prostorové rozmístění trhu (Maier, G., Tödtling, F., 1997). I když se jednotlivé definice více či méně liší, hlavní objekty této politiky jsou vždy stejné. Jedná se o podporu regionů, minimalizaci disparit mezi jednotlivými regiony a zabránění zaostalosti problémových regionů v období přechodu na nové sociálně-ekonomické podmínky.

Jak již bylo zmíněno, regionální politika se uskutečňuje v tzv. procesu regionálního rozvoje. S tímto pojmem se můžeme setkat, jak v publikacích ekonomů, tak v dílech geografického zaměření. Autoři na tuto problematiku nahlíží z různých úhlů pohledů, tudíž je velmi složité najít univerzální definici, která by přesně zachytila veškerá hlediska tohoto rozvoje. Jeden z mnoha názorů poukazuje na to, že rozvoj zahrnuje ekonomický, sociální, společenský, kulturní nebo environmentální rozvoj území, proto pro region znamená příznivou situaci. (Žitek, J. 2003). Jiný zase tvrdí, že cílem rozvoje regionu je diagnostikovat jeho území, identifikovat rozvojové předpoklady a problémy, vypracovat strategii regionálního rozvoje k podpoře hospodářského a sociálního rozvoje regionu a jeho částí (Patričný, V. 1998). Většina autorů regionálního rozvoje konstatují, že

regionální rozvoj slouží k vyrovnání rozdílů mezi regiony (teorie konvergenční). Druhou skupinu tvoří naopak ti, kteří poukazují na zvyšování rozdílů mezi jednotlivými regiony (teorie divergenční). Regionálním rozvojem v České republice se zabývá Ministerstvo pro místní rozvoj, který popisuje regionální rozvoj jako „*růst socioekonomického a environmentálního potenciálu a konkurenceschopnosti regionů vedoucí ke zvyšování životní úrovně a kvality života jejich obyvatel. Jde zde o dynamický a vyvážený rozvoj regionální struktury příslušného územního celku a jeho části (regionů, mikroregionů) a odstraňování, popřípadě zmirňování regionálních disparit*“ (MMR ČR, 2006, s.7). Na internetových stránkách tohoto ministerstva jsou k dispozici koncepční dokumenty a strategie, ale i nejrůznější publikace.

Jedni z klíčových autorů, kteří se o toto téma zajímají, jsou Blažek, Uhlíř v publikaci *Teorie rozvoje regionu*. Toto dílo se zaměřuje na metodologické a ekonomické přístupy regionálního vývoje. Dále zkoumá jednotlivé teorie regionálního rozvoje a snaží se je realizovat v současné regionální politice. Jedná se o publikaci, která byla stěžejní pro pochopení problematiky práce, jelikož je zde toto téma velice kvalitně a srozumitelně vysvětleno.

Dalšími autory zabývající se tímto tématem jsou Wokoun a kolektiv ve své publikaci *Regionální rozvoj* (2008). Toto dílo podává ucelený nadhled na teorii a praxi regionálního rozvoje. Stanovuje dva základní přístupy pro pochopení regionálního rozvoje, praktický a akademický přístup. Praktické chápání regionálního rozvoje znamená vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného území vznikajícího v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů. Akademický přístup chápe regionální rozvoj jako aplikaci nauk a je nazýván regionalistikou. Jedná se především o nauku ekonomie, geografie a sociologie. (Wokoun, R. a kolektiv, 2008). Dále jsou zde vysvětleny základní procesy v regionálním rozvoji, vztahy k jednotlivým vědním oborům a tvorba strategií rozvoje regionu.

Další užitečnou publikací pro porozumění této problematice posloužila *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy* od autorů Mates, P., Wokoun, R. (2001), která je vhodnou pomůckou nejen pro odborníky ve veřejné správě, ale i pro širokou veřejnost. Dílo podává výčet pojmů souvisejících s regionálním rozvojem a jejich srozumitelné vysvětlení.

Regionální rozvoj z řad slovenských geografů dále řeší Bašovský, O., Lauko, V. ve své práci Úvod do regionálnej geografie. Naopak z českých ekonomů lze zmínit Majerová, V. a kolektiv, kteří se v publikaci Sociální kapitál a regionální rozvoj převážně zabývají regionálním rozvojem v kraji Vysočina. Další z řad českých ekonomů Stejskal, J. a Kovarník, J. se ve svém díle zaměřují na regionální politiku v zemích EU včetně ČR. Mimo to se autoři v této publikaci soustředí na charakteristiku a nástroje regionálního rozvoje a historický vývoj regionální politiky.

2.2 Teorie regionálního rozvoje¹

Teorií pro regionální rozvoj existuje značné množství, které lze klasifikovat různými způsoby. Základní dvě dělení je na teorie konvergenční = teorie regionální rovnováhy a teorie divergenční = teorie regionální nerovnováhy (viz výše).

Další členění je většinou odvozeno od ekonomických teorií.² V období klasické a neoklasické ekonomie vznikaly **teorie lokalizační**, které se zaměřují zejména na vysvětlení zákonitostí umístování ekonomických subjektů tzv. prostorová ekonomika. Příkladem může být autor J.H. von Thünen, který se zaměřil na vztah využití půdy v závislosti na vzdálenosti od centra (Land Use křivka). Lokalizací průmyslových subjektů se zabýval W.Rosher. Důležité poznatky do této teorie vnesl A.Weber, který při lokalizaci podniku usiloval o co nejmenší náklady. Tyto teorie převážně zdůrazňují význam faktorů na straně nabídky, opakem jsou teorie vzniklá v době keynesyánství, které se soustřeďují na poptávku po zboží. Do této skupiny lze zařadit **Teorii prostorové difúze inovace**, která vznikla v 90. letech 20.stol (jedná se o součastnou teorii regionálního rozvoje). Teorie se zabývá zkoumáním procesu pronikání různých typů inovací (ekonomických, společenských, kulturních, apod.) z centra do blízkého i vzdáleného okolí, zkoumá přenosové kanály, kterými se inovace šíří, úroveň přijímání inovací a jejich vliv na regionální rozvoj (Blažek, J., Uhlíř, D. 2002).

¹ Tato kapitola je zásadě zpracována z publikace Blažek, J., Uhlíř, D., *Teorie regionálního rozvoje*

² Zde zmíněné teorie jsou pouhým strohým výčtem z rozsáhlé řady ekonomických teorií. Jedná se však o teorie zásadní pro regionální rozvoj.

Další teorií může být **Teorie prostorové rovnováhy**, která vznikla na rozhraní neoklasického a keynesiánského přístupu. Základní domněnkou této teorie je, že základní prioritou lokalizace firem není minimalizace nákladů, ale maximalizace zisku. **Teorie pólů růstu**. Tato teorie je součástí keynesiánského přístupu a lze ji řadit do teorií jádro-periferie, zde autoři považují nerovnoměrný vývoj za přirozený. Mezi klíčové autory se řadí F.Perroux a J. Boudeville. Teorie pólů růstů rozlišovala hnací a hnaná odvětví. Hnací odvětví je takové odvětví, které se rychle rozvíjí, dominancí jsou velké firmy, které vysílají impulsy do svého okolí tzv. firmám hnaných odvětví, tím pádem i u těchto firem je zaznamenán vyšší růst než jiné srovnatelné firmy (Blažek, J., Uhlíř, D. 2002).

2.3 Strategické plánování

Strategické plánování je nástroj sloužící k rozvoji jakékoliv organizace (např. instituce, podniku nebo města), který se prostřednictvím analýz a konkrétních kroků snaží systematicky propracovat ke změnám. Vychází z vojenských strategií a taktik, ale později se začalo rozšiřovat i do soukromého sektoru jako nástroj řízení velkých podniků. Přibližně po 2. světové válce se s prvky strategického plánování začínáme setkávat rovněž v oblasti řízení veřejné správy – rozvoje obcí, měst či regionů. V současné Evropě je strategické plánování klíčovým faktorem pro rozvoj obcí, měst, regionů, ale i celých státních útvarů. (Šilhánková, V. 2005)

2.3.1 Přístupy tvorby strategického plánu

Expertní přístup byl převážně využíván po II. světové válce. Jedná se o metodu zpracování strategického plánu skupinou expertů. Tým expertů vypracuje strategii rozvoje, která je po stránce odbornosti a metodiky nenapadnutelná, detailně sledující jednotlivé jevy (především v analytické části, jež bývá nadbytečná na úkor - vlastní strategické části), nepodléhající vlivům místního prostředí (Geršlová, K., 2003). Výhody tohoto přístupu bývají vysoká kvalita a propracovanost strategického plánu, naopak nevýhody jsou především neznalost zkoumaného regionu, jeho vztahů a problémů. Další nevýhodou je malá spolupráce s veřejností, což může vést k problémům nesouhlasu a odmítání strategického plánu veřejností.

V 80. letech 20. Století vystřídal expertní přístup, **přístup trvale udržitelného rozvoje**, který je definován jako „*komplexní soubor strategií, které umožňují pomocí ekonomických prostředků a technologií uspokojovat lidské potřeby,*

materiální, kulturní i duchovní, při plném respektování environmentálních limitů“. (Metodika pro místní Agendy 21 v ČR, 2003). Změny k tomuto přístupu byly upraveny v dokumentu Agenda 21, která byla posléze upravena na lokální Agendu 21. Jedná se o program rozvoje, který zavádí principy trvale udržitelného rozvoje do praxe a zohledňuje konkrétní místní problémy, dopady rozhodnutí na všechny oblasti života v delším časovém horizontu a hledá řešení ve spolupráci se všemi složkami místního společenství a odráží jejich potřeby. (Šilhánková, V. 2005). Přechod na tento přístup vyžadoval změny v rozhodování s dlouhodobým výhledem, nalézt nové plánovací postupy, které budou řešit problémy dlouhodobě a komplexně, umožní optimálně využívat zjevné i skryté zdroje a pomohou dosáhnout konsensu všech účastníků v hlavních otázkách (Hák, T. 2002).

Na základě změn v rozhodování a vzniku nových postupů vznikl nový **komunitní přístup**. Jedná se o metodu, kdy v každém místě existuje skupina lidí, která se zajímá o rozvoj určitého území a tvoří zde komunitu. Tato komunita je složena z lidí, kteří bydlí v daném místě, vlastní zde podnik nebo tady pracují, či navštěvují nějaké instituce. Do komunity také patří zvolení úředníci, kteří zastupují danou oblast a skupiny, které v ní provozují různé aktivity (Utváření místa, 2006). Komunitní metoda formuluje vlastní strategický plán jako výsledek diskuse místních obyvatel a expertů (komunity). Nejdříve je snahou formulovat jednotlivé problémy regionu s návrhem jejich řešení. Aby závěry byly přijaty, je nutné najít bezpodmínečný konsensus všech účastníků jednání. Nevýhodou tohoto přístupu může být neúplné zapojení či nezájem místních expertů do rozhodování, věnování přílišné pozornosti jednomu tématu, zatímco na jiné důležité problémy se zapomene. (Perlín, R. 2000)

2.3.2 Tvorba strategického plánu

Plánování regionu jinými slovy znamená výhled do budoucnosti. Prvotním krokem je vymezení regionu, pro který se strategie zpracovává a vytvoření jeho charakteristiky v jednotlivých sociálně – ekonomických okruzích rozvoje. Poté se stanoví základní vize a cíle rozvoje regionu. Po vypracování SWOT analýzy se stanoví kritické oblasti a zformulují cíle rozvoje. Dalším a zároveň posledním krokem je stanovení problémových okruhů a jejich opatření doplněný realizační fází rozvoje (Systémové a metodické aspekty, 1998).

Jak již bylo řečeno, pro správně určený plán je potřeba v první fázi správně vymezit region. Tento proces se nazývá regionalizace. „*Při regionalizaci můžeme postupovat „shora“ nebo „zdola“.* Při regionalizaci „zdola“ vycházíme od základních jednotek, například ekosystémů. Dvě a více jednotek s vazbami silnějšími mezi sebou než k okolním jednotkám pak vytvářejí region. Regionalizace „zdola“ umožňuje snížit subjektivnost při vymezování regionů. Při regionalizaci „shora“ se snažíme vymezit typická území regionu.“ (Mates, J., Wokoun, R., 2001 s.113). Sociálně – ekonomickou regionalizací se například na našem území věnuje Hampl, M. Touto problematikou z hlediska venkovských regionů se zabývá autor (Binek, J. 2003), který rozlišuje dva druhy přístupů k vymezení venkovského prostoru. První přístup je technického zaměření, který je převážně využíván pro potřeby regionální politiky. Druhý přístup vychází z co nejvíce komplexního pohledu na území a zkoumá jeho kvalitativní a kvantitativní znaky sídelní, hospodářské, sociální a krajinné oblasti. Pro první typ vymezení jsou využívány dvě definice ze západní Evropy. Jedná se o definici vytvořenou OECD³, která využívá pouze jediné kritérium hustoty zalidnění. Za venkovské oblasti jsou považovány ty, které mají hustotu do 150 obyvatel / km². Ovšem pro aplikaci na Českou republiku byla tato hodnota snížena na 100 obyvatel / km². Druhá definice EUROSTATU využívá mimo hustotu zalidnění také kritérium absolutního počtu obyvatel. (MMR, 1999).

Během procesu plánování, by se měl každý region soustředit na to, jakým směrem se hodlá dál rozvíjet a jakou cestou se vydat, aby bylo dosaženo potřebných cílů. Základním prostředkem pro rozvoj je sestavení strategického plánu, pomocí něhož se hledají možnosti zabránění negativního vývoje, nebo naopak podpora pozitivních možností pro vývoj regionu (Škrabal, I. 2006). Význam strategického plánu pro obec popisuje následující definice: „*Pokud chce obec s plnou odpovědností plnit své cíle, řádně hospodařit s majetkem a důsledně pečovat o svůj rozvoj, musí mít nutně k dispozici vlastní strategický plán.*“ (Perlín, R. 2002, s.24). Jedna z definic strategických plánů poukazuje na to, že strategický plán spočívá ve vypracování dokumentů, které stanovují předpoklady a zásady hospodářského a sociálního rozvoje území. (Mates, P., Wokoun, R. 2001) Na tvorbě strategie rozvoje se podílí samosprávné orgány obce, strategická

³ Mezivládní organizace pro hospodářskou evropskou spolupráci a rozvoj - *Organisation for Economic Co-operation and Development*

komise, pracovní skupiny a zhotovitel strategického plánu. Samosprávné orgány obce koordinují zpracování SP a schvalují výsledky, hlavní kroky tvorby a závěrečné provedení výsledného dokumentu. Strategická komise, kterou zřizuje obecní zastupitelstvo, odpovídá za výkon celkového řízení tvorby SP a za realizaci postupových kroků. Pracovní skupiny zřizuje strategická komise a jsou odpovědné za přípravu a doporučení uceleného souboru opatření pro jednotlivé problémové okruhy a prezentaci těchto doporučení. Posledním účastníkem na sestavení SP je zhotovitel SP, což je odborný zpracovatel schválený obecním zastupitelstvem. Zhotovitel poskytuje ostatním účastníkům odbornou pomoc, usměrňuje činnost pracovních skupin, zpracovává návrhy částí strategického plánu a předkládá je k projednání Strategické komisi. (VŠB-TU Ostrava, 2006) Strategický plán by měl splňovat několik kritérií: (Perlín, R. 2002)

- **Dlouhodobost** – zpracování na období, které minimálně překračuje 4-leté volební období
- **Systematičnost** – komplexní zmapování oblastí, které by mohli mít vliv na budoucí rozvoj zkoumaného území
- **Otevřenost** – není rigidní - otevřenost vůči podnětům a kritikám veřejnosti
- **Reálnost** – z finančního hlediska, tak z hlediska ekonomických a sociálních podmínek.
- **Selektivnost** – řešení prioritních aspektů rozvoje, s tím související srozumitelnost a přiměřena náročnost.
- **Provázanost** – provázanost jednotlivých úkonů
- **Soustavnost** – neustálé hodnocení vstupních podmínek a ekonomické situace a na základě toho modifikovat zaměření jednotlivých dílčích cílů, aniž by se měnil základní strategický směr.

3 METODIKA

Základem této práce bylo shromažďování a analýza dat z různých přístupných zdrojů o správním obvodu s pověřeným obecním úřadem Kamenice nad Lipou. Záměrem práce bylo poukázat na sociální a ekonomický rozvoj regionu. K dosažení tohoto záměru byly využity metody pozorování, analýza dat a řízený rozhovor se starosty obcí.

V první části práce byla převážně použita metoda analýzy dat, zaměřena na sídelní strukturu a obyvatelstvo. Za účelem získání aktuálních dat za rok 2011, jsem kontaktovala Český statistický úřad v Jihlavě, ale bohužel mé prosbě o poskytnutí potřebných informací nebylo vyhověno, jelikož úřad v současné době nemá zcela zpracované data za jednotlivá sídla v kraji. Vývoj sídelní struktury a obyvatelstva je tedy datován od prvního Československého sčítání 1921 do roku 2001. Pro zhodnocení vývoje jak obyvatelstva, tak sídelní struktury v těchto letech byl použit zdroj - Historický lexikon obcí 1869 – 2005 I. a II. část. Dalším důležitým zdrojem pro vypracování práce byl Český statistický úřad. Z databází tohoto úřadu, z velké části Veřejná databáze, je čerpána převážná část dat a informací. Pro bilanci obyvatelstva v regionu byla konkrétně použita Databáze demografických dat za obce ČR, kde jsou soustředěna data za roky 1991 až 2010. Pro zjištění indexu stáří, bylo nutné tento index vypočítat podle vzorce počet obyvatel 0-14 let / počet obyvatel nad 65 let *100. Index stáří je znázorněn na obrázku 3. Pro výběr nejaktuálnějších informací za vybrané území byly využívány předběžné výsledky ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011. U jednotlivých kapitol bylo potřeba vybrat obce spadající do regionu a následně sestavit tabulku. Tabulky pro věkovou a vzdělanostní strukturu obyvatelstva byly vytvořeny ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011 ze sekce první předběžné výsledky - Vše o území dle tabulek Obyvatelstvo podle věku a Obyvatelstvo podle nejvyššího dokončeného vzdělání. Z tabulky Obyvatelstvo podle náboženské víry pro rok 2011, byla sepsána kapitola o současném stavu náboženské struktury obyvatelstva v regionu. Navazující kapitola byty a bydlení, byla utvořena z dat veřejné databáze, konkrétně z tabulky Struktura domovního fondu v obcích ORP Pelhřimov 2001.

Informace pro nezaměstnanost v regionu Kamenice nad Lipou byly čerpány ze dvou zdrojů. Pro data tabulky ukazující míru nezaměstnanosti v letech 1991, 2001 a 2011 byly využity předběžné výsledky ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011- Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity, kdy pro každou obec bylo potřeba z těchto údajů vypočítat hodnoty míry nezaměstnanosti. Míra nezaměstnanosti byla vypočtena jako podíl nezaměstnaných na celkové pracovní síle * 100. Naopak pro tabulku ukazující míru nezaměstnanosti v jednotlivých měsících byly potřebné informace zpracovány z integrovaného portálu Ministerstva práce a sociálních věcí. Ze sekce Statistiky nezaměstnanosti dle územního hlediska – Nezaměstnanost v obcích a regionech (1.1.2005). Pro strukturu zaměstnanosti v jednotlivých sektorech hospodářství posloužila tabulka z veřejné databáze – Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví v obcích okresu Pelhřimov 2001. Zjištěné hodnoty byly následně převedeny do jednotlivých sektorů a procentuálně vyjádřeny. Poslední podkapitole - Dojíždka a vyjíždka za prací posloužila pro získání údajů tabulka z Českého statistického úřadu Vyjíždějící a hlavní směr denní vyjíždky za prací podle obcí 2001. Pro zjištění hospodářské činnosti obcí regionu, bylo potřeba získat data z Registru ekonomických subjektů. Tyto data mi byla poskytnuta na Českém statistickém úřadě České Budějovice. Jednalo se o informace o počtech ekonomických subjektů podle množství zaměstnanců dle kódu CZ-NACE. Následně byly vytvořeny dvě tabulky, kdy tabulka klasifikace odvětví (CZ- NACE) byla upravena podle dokumentu Metodická příručka k NACE rev.2, která je k dispozici na internetovém odkazu Českého statistického úřadu. U druhé tabulky byla zjištěna chyba v počtech ekonomických subjektů nad 250 zaměstnanců, tato chyba je dále popsána v samotné kapitole.

Pro získání informací o sociální, technické infrastruktuře a zemědělství obcí bylo využito empirických metod řízeného rozhovoru a přímého i nepřímého pozorování. Přímé pozorování bylo uplatněno u územních plánů obcí, převážně u analytické části. Naopak nepřímé pozorování bylo realizováno při návštěvách jednotlivých obcí a rozhovory se starosty.

Explorační metoda řízeného rozhovoru poskytla možnost získat data z okruhů sociální infrastruktury, technické infrastruktury a zemědělské činnosti obce. Dále přispěla pro realizaci strategického plánu. Rozhovor proběhl s dvanácti osobami (starosty). Skládal ze 4 okruhů: obec, doprava osob, obslužná infrastruktura -

služby obyvatelstvu a zemědělství. Bylo v něm využito otázek otevřených i uzavřených. Na základě získaných dat byly vytvořeny dvě tabulky. První tabulka informuje o aktuálním stavu kanalizace, vodovodu, elektrifikace a plynovodu v jednotlivých sídlech, která není zahrnuta v kapitole Výsledky dotazníkového šetření, nýbrž v kapitole týkající se konkrétně technické infrastruktury. Druhá tabulka ukazuje zbylé odpovědi starostů obcí, které jsou následně popisovány. S mnoha výslednými názory v jednotlivých okruzích dotazníku se můžeme setkat v samotném textu práce s odkazem na výsledky dotazníkového šetření.

V závěrečné části práce byla sestavena SWOT analýza. Jedná se o rozborovou metodu, jejíž zkratka se skládá z počátečních písmen anglických slov Strengths – silné stránky, Weaknesses – slabé stránky, Threats - hrozby a příležitosti – Opportunities. Od SWOT analýzy se nadále odrážela následující kapitola strategie rozvoje regionu. Důležitým zdrojem informací pro tuto část práce byl využit dokument Strategie rozvoje obcí Lípa, který zahrnuje převážnou část obcí regionu Kamenice nad Lipou.

Finálním krokem bylo sestavení možností sociálně- ekonomického rozvoje regionu. V první fázi jsem na základě předchozí analýzy regionu sestavila orientační priority rozvoje, které jsem posléze předložila starostům obce, kteří k těmto možnostem (prioritám) vznášeli připomínky a své návrhy. Posléze byla zhotovena konečná fáze možností rozvoje regionu Kamenice nad Lipou, která je psána formou strategií rozvoje, ale nutno dodat, že se nejedná o strategii rozvoje.

4 FYZICKO – GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA

Region Kamenice nad Lipou náleží subprovincii Českomoravské v Křemešnické vrchovině, která zaujímá největší podíl této subprovincie. Konkrétněji se nachází v Jindřichohradecké kotlině v Jindřichohradecké pahorkatině. Region rovněž zasahuje do podcelku Pacovské pahorkatiny přesněji do Božejovské pahorkatiny, kde vystupují vrchy Na Antonce /664m/, Hřeben /658m/, Smrče /647m/. Nenachází se zde výrazné výškové rozdíly. Vyvýšené pahorky dosahují průměrných výšek 600-620 m n.m. a mírně se svažují od severovýchodu k jihozápadu. Nejvyššími vrcholy v okolí jsou Pečecký kopec, Eustach a Troják.(mapa Kamenice nad Lipou)⁴

Dle geologické mapy⁵ se území regionu Kamenice nad Lipou nachází v oblasti jednotvárné série moldanubika, kterou tvoří převážně svorové žuly, pararuly až migmatity. Z východu a jihovýchodu přecházejí granulity v amfiobity. Malé naleziště jsou v okolí Častrova, Drahoňova a Markvarce. Většina žul v okolí Kamenicka vznikla zřejmě magmatickou a metamorfní cestou. Z třetihor jsou zde zachovány malé ostrůvky sedimentů, kde dříve bylo jezero s braktickou vodou. Tyto ostrůvky jsou mezi Gabrielkou a Vodnou a mezi Vodnou a Vlčetínem. Tvoří je písčité jíly, štěrky a písky. (Studnička, P. 1998)

Dle Půdní mapy ČR⁶ jsou v regionu nejčastěji se vyskytující půdy kambizemě, největší plochu území zaujímá kambizem mezobazická a oglejovaná. V rovinatých oblastech okolo menších toků se nacházejí pseudogleje, které lemují toky říček. Místami se objevují kambizemě distiktické (silně kyselé hnědé půdy), které nezaujímají velké plochy, ale tvoří spíše menší ostrůvky. Ve vyšších polohách na skalách a sutích se vyvinuly rankery.

Region Kamenice nad lipou spadá převážně do povodí menší říčky Kamenice, která pramení severozápadně od obce Těmice. Pramen se nachází v přibližné nadmořské výšce 670 m.⁷ Kamenice protéká již zmíněnou obcí Těmice,

⁴ Údaje o nadmořské výšce jsou převzaty z turistické mapy Kamenice nad Lipou a okolí

⁵ Geologická mapa. [online]. [cit. 05.05.2012]. Dostupné z: <http://www.geologicke-mapy.cz>

⁶ Půdní mapy ČR. [online]. [cit. 15.04.2012]. Dostupné z: <http://www.nature.cz>

⁷ Přírodní údaje. [online]. [cit. 15.04.2012]. Dostupné z: <http://www.kamenicenl.cz>

dále se stáčí směrem na Kamenici nad Lipou, kde přibírá svůj největší pravý přítok s názvem Včelnička. Ostatní pravé přítoky tvoří Dráčovský potok, který se vlévá do Kamenice u obce Dráčov a Rosička. Levé významnější přítoky jsou Drahoňovský potok, Lhotský potok a Krupčinský potok. Říčka Kamenice dále pokračuje jižním směrem přes obce Nová Včelnice až k Jarošovu nad Nežárkou, kde se stéká s největším levým přítokem Žirovnicí. Tyto dvě říčky společně utvářejí řeku Nežárku.

Podle mapy Klimatické poměry ČR (Quitt,1971)⁸ region spadá do oblasti, mírně teplého podnebí, místy chladnějšího, se střední vlhkostí. Nachází se zde 2 klimatické oblasti MT 5 a MT 3. Do oblasti MT 5 převážně spadají oblasti s nízkou nadmořskou výškou, středně položené části poté do MT 3. Z údajů, které byly naměřeny ve stanici v Kamenici, se průměrná roční teplota pohybuje okolo 8°C. Převládají zde větry ze severu a průměrný roční úhrn srážek se pohybuje od 550 mm do 750 mm.⁹

Přírodní podmínky okolí Kamenice nad Lipou - nadmořská výška, chladnější klima, členitost krajiny ale i geologický poměr, mají za následek malý počet rostlinných druhů, ale i relativně jednotvárnou původní vegetaci. Kamenicko bylo v 15. století z větší části zalesněným územím. Vyskytovaly se zde hlavně lesy smíšené. Postupem času se oblast začala osidlovat. Zalesněná oblast byla trvale odlesněna, nebo se výrazně změnila druhová skladba lesa. Největší změna nastala v 19. století, kdy původní lesy byly nahrazeny skladbou smrkovou.(Studnička,P. 1998) V současnosti zde převládá smrkový porost a smíšené lesy s bukem či jedlí. Kromě lesních porostů se zde vyskytuje vysoké procento luk a pastvin. Část odlesněných ploch je využita k zemědělským účelům. Pěstují se tu převážně brambory, obiloviny a píce.

V regionu Kamenice nad Lipou se nachází několik ohrožených druhů zvířeny. Kriticky ohrožená zmije obecná a mihule potoční dále pak silně ohrožená zvířata např. výr velký, kulíšek nejmenší, vydra říční, čolek horský atd.¹⁰

⁸ Klimatické poměry ČR. [online]. [cit. 15.04.2012]. Dostupné z <http://www.ovocnarska-unie.cz/web/web-sispo/klimreg/mapa.html>

⁹ Přírodní údaje. [online]. [cit. 2012-05-06]. Dostupné z: <http://www.kamenicenl.cz>

¹⁰ Přírodní údaje. [online]. [cit. 2012-05-06]. Dostupné z: <http://www.kamenicenl.cz>

5 HISTORIE REGIONU

5.1 Region Kamenice nad Lipou v 19. stol¹¹

Kamenice nad Lipou v 19. století byla velice chudé město v chudém kraji. Příčiny byly malá vzdělanost obyvatelstva, nedostatek pracovních příležitostí, nevyužívalo se přírodního bohatství v okolí, chyběla tu vrstva podnikatelů a inteligence. (Studnička, P. 1998) Nedostatek pracovních příležitostí donutilo převážnou většinu obyvatel opustit toto město. Další příčinou byly i důvody politické, jelikož se zde často střídali vrchnosti, které se snažili zavést na Kamenicko vhodnou výrobu. Tyto snahy však vždy ztroskotaly. Lze to pozorovat na průmyslovém odvětví železářství, které bylo v této době na vzestupu, ovšem posléze zaniklo, jelikož se zde nenacházelo potřebné množství přírodních zdrojů. Obyvatelé Kamenicka se živili hlavně prací na poli. Tato situace se změnila až po příchodu Jana Jindřicha Geymüllera. Tento pán rozšířil svůj majetek o sousední statky Častrov, Božejov a Kamenice nad Lipou a rozhodl se k větší racionalizaci práce. Začal pronajímat průmyslové zařízení, konkrétně pivovar, železářnu, mlýn, valchy a vinopalny. Na území regionu se převážně rozrůstala pěstební činnost v lesích, naopak nevýhodné činnosti se přestaly provozovat (chov ovcí). Významným děním této doby byl vznik sklářské huti ve Včelničce.

Dalším pokusem o zprůmyslnění města bylo zřízení manufaktury na zpracování vlny. Podnik zajišťoval pracovní příležitosti až 200 osobám. Bohužel i přes pokusy obohatit město o nabídky služeb obyvatelům a pracovních míst, migrace na území regionu Kamenici nad Lipou pokračovala. Tento stav se nezměnil ani s příchodem I. průmyslové revoluce. Kamenicku nezbývalo nic jiného, než se zaměřit na vznik spolků a doufat, že region zaznamená ekonomický růst. Koncem 19. století v obci Kamenice nad Lipou vznikají spolky Beseda, místní odbor Národní jednoty pošumavské, Učitelský spolek Komenský, Spolek dobrovolných hasičů a Řemeslnická Beseda. Poslední zmíněný spolek byl zaměřen na rozvoj průmyslového podnikání, které mělo vést k dalšímu rozmachu města. Později byly v rámci Řemeslnické besedy vydány návrhy na zřízení školy,

¹¹ Informace k této kapitole čerpány z knihy: Studnička, P. (1998): 750 let Kamenice nad Lipou 1248-1998, Kamenice nad Lipou

dráhy, soudní budovy a živnostenské záložny. Přesto Kamenice nad Lipou a okolí zůstávalo územím nepatrných příležitostí a možností.

5.2 Poválečný vývoj

Do roku 1945 nebyl v Kamenici nad lipou téměř žádný průmysl. Jediné, co se zde nacházelo, byl pivovar, mlýn a pila, které patřily jedinému vlastníkovi Richardu Geymüllerovi. Tato osoba vlastnila i hotel Lípa, který je zde zachován do současnosti, dále ostatní hospody, pole, lesy atd.

Po květnové revoluci roku 1945 byl Richard Gemüller nucen opustit svůj zámek, kde později byla zřízena dětská ozdravovna. O jeho majetku rozhodovala tehdejší rolnická komise, která usnesla rozhodnutí o rozdělení majetku mezi jednotlivé žadatele. Majetek byl pomocí Národního pozemkového fondu rozdělen většinou bývalým nájemcům.

Na zámku byla po odchodu barona zřízena státní dětská ozdravovna. Pivovar a mlýn byly předány LSD Jednota v roce 1950 na přestavbu na velkoobchodní sklady. Sklárný ve Včelniče byly v roce 1946 znárodněny. Vzniká zde nová firma Český Křišťál, která objekt zcela zmodernizuje a vystaví novou pec. V roce 1946 byla započata výstavba nového textilního závodu TYLEX, který na území fungoval do roku 1989. (Krejča, K. 2006)

6 SOCIÁLNÍ ROZVOJ REGIONU

6.1 VYMEZENÍ REGIONU KAMENICE NAD LIPOU

Kamenice nad Lipou byla do roku 1960 politickým okresním městem. Do tohoto soudního okresu spádovalo 43 obcí (Kronika města Kamenice nad Lipou). V současnosti je region Kamenice nad Lipou vymezen podle správního obvodu s pověřeným úřadem Kamenice nad Lipou (SO POÚ). V dalších částech se můžeme setkat se zkráceným názvem pro tento region - Kamenicko. Region se rozprostírá na území 12 obcí - Bohdalín, Bořetín, Černovice, Hojovice, Kamenice nad Lipou, Křeč, Lhota - Vlasenice, Lidmaň, Mnich, Rodinov, Těmice a Včelnička. Území regionu Kamenice nad Lipou přísluší kraji Vysočina, regionu soudržnosti NUTS II Jihovýchod. Všechny zmíněné obce náleží správnímu obvodu s rozšířenou působností Pelhřimov. S Kamenickem na západě sousedí okres Tábor. V jižním cípu hraničí s okresem Jindřichův Hradec, který je již součástí Jihočeského kraje a spadá do regionu soudržnosti Jihozápad.

Obrázek 1

Region Kamenice nad Lipou 2010

NOVÁKOVÁ, Vendula, 2.4.2012, České Budějovice, GEVES 3.ročník

6.2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

6.2.1 Sídla

6.2.1.1 Charakteristika regionu Kamenice nad Lipou

Region Kamenice administrativně spadá do okresu Pelhřimov. Je tvořen 12 obcemi - Bohdalín, Bořetín, Černovice, Hojovice, Kamenice nad Lipou, Křeč, Lhota - Vlasenice, Lidmaň, Mnich, Rodinov, Těmice a Včelnička. Centrem regionu je obec Kamenice nad Lipou, která je svou rozlohou i počtem obyvatel největší obcí.

Z informací z předběžných výsledků ze Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 se v regionu nacházelo 8011 obyvatel. Region zaujímá rozlohu 175,2 km². Hustota obyvatel na Kamenicku v roce 2011 tvoří 45 ob/km², zatímco pro okres Pelhřimov byla průměrná hodnota v tomtéž roce 56 ob/km². Ve srovnání s krajem má region již podprůměrnou hustotu obyvatel a v rámci ČR téměř nesrovnatelnou, kdy je hodnota ČR 134 ob/km² tj. přibližně 4 krát více.

Údaj pro region z hlediska podílu zemědělské půdy z celkové rozlohy je 58,5 %, zatímco podíl orné půdy ze zemědělské půdy tvoří přibližně 75 %. Ve srovnání okres Pelhřimov zaujímá 76,1 % orné půdy. Výskyt orné půdy v rámci kraje je ještě o 1,3 % vyšší. Co se týče procentuálního zastoupení zemědělské půdy na celkové rozloze, je region lehce pod hodnotami okresu i kraje, zatímco údaj pro ČR převyšuje o 5,5 %.

Tabulka 1: Základní charakteristické údaje

	počet obyvatel	hustota ob/km ²	orná půda (%)	zemědělská půda (%)
region Kamenice n/L	8 011	45	75	58,5
okres Pelhřimov	72 875	56	76,1	61
kraj Vysočina	512 727	75	77,4	60,4
ČR	10 562 214	134	71,4	53

zdroj: SLDB 2011

6.2.1.2 Sídlní struktura

V regionu Kamenice nad Lipou se nachází hustá síť malých 40 sídel, které jsou rozmístěny ve vzájemných vzdálenost 2-5 km. *Pro kraj Vysočina je typická převaha malých obcí a struktura obcí ležících nepříliš daleko od sebe.* (Binek, 2003, s.29). Nejvzdálenější od centrálního města Kamenice nad Lipou jsou obce Křeč a Hojovice, cca 15 km. Naopak nejbliže leží Lhota-Vlasenice, Rodinov a Včelnička. V regionu se v rámci celého území vyskytují pouze dvě obce se statutem města, Černovice a Kamenice nad Lipou. Podle aktuálních výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2011 tento statut v České republice používá 601 obcí.

Region od roku 1921 prošel jistými změnami v počtu sídel. V roce 1921 se dle Historického lexikonu I. části na Kamenicku nacházelo 34 sídel, jelikož nynější části obcí Panské Mlýny (část obce Černovice) Březí (Kamenice nad Lipou), Bohutín (Lidmaň), Dvořiště (Mnich) a Nový Drahoňov (Těmice) se do roku 1950 jako osady neuvádí. Do roku 1950 nelze do součásti regionu započítávat, část obce Kamenice nad Lipou - Vodná, která do tohoto období byla součástí obce Ždár. Od roku 1961 do 2001 tvoří region již 40 sídel.

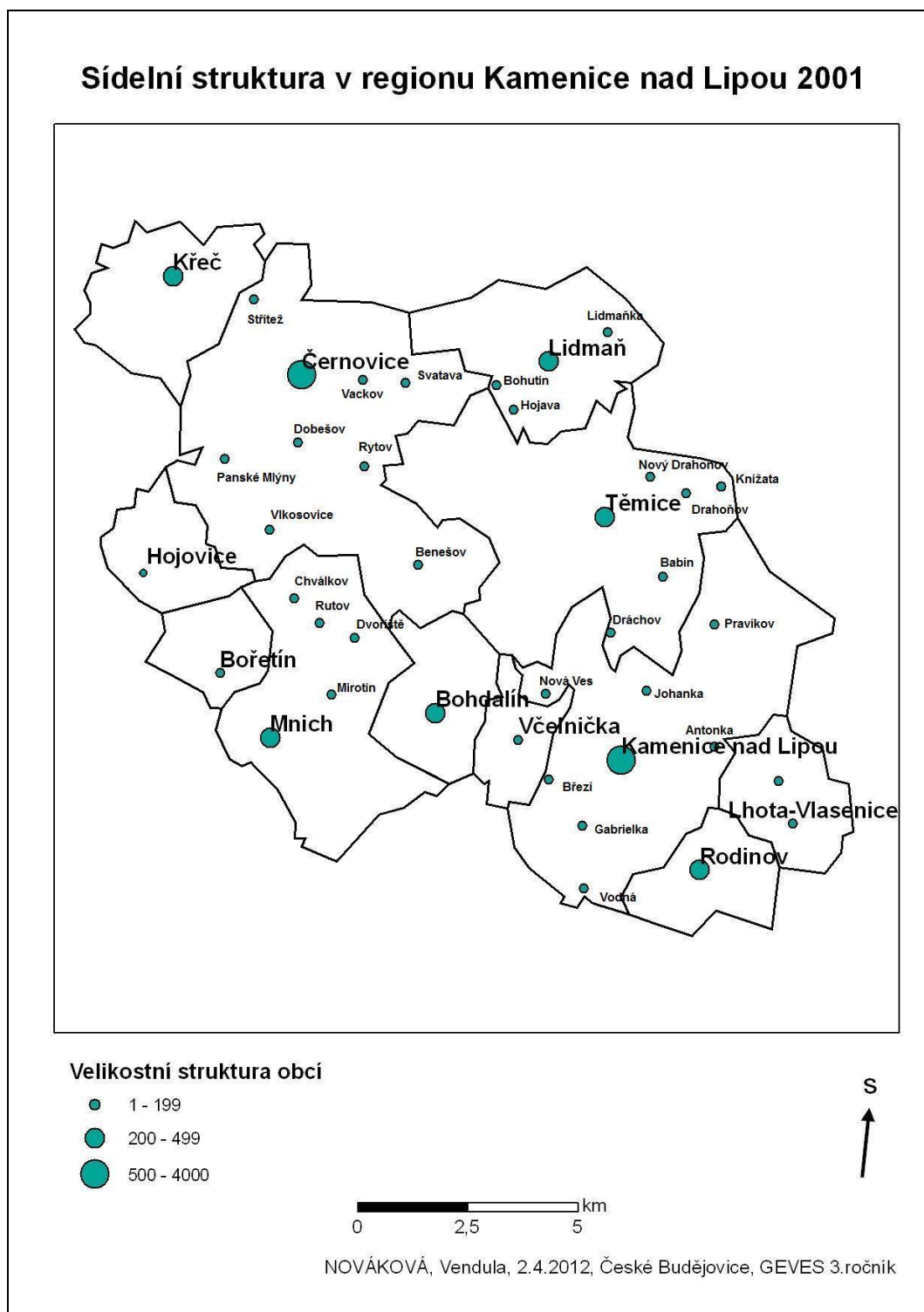
Velikostní struktura sídel charakterizuje tento region, jako region venkovského typu (definice OECD). Dle tabulky Velikostní struktura sídel v regionu Kamenice nad Lipou v letech 1921-2001 se počet sídel v kategorii do 199 obyvatel zvětšil z 12 (rok 1921) na 32 (2001). Důvodů tohoto nárůstu je několik - např. rozdílnost počtu sídel v těchto letech, v roce 1921 již zmiňovaných 34 naopak v roce 2001 tvořilo region 40 sídel. Další příčinou je odliv obyvatelstva po II. světové válce, kdy region ztrácí téměř 2000 obyvatel. V tomto období zanikají sídla v kategorii nad 500 obyvatel – Bohdalín, Křeč, Mnich, Těmice a Lidmaň a přesouvají se do kategorie 200-499 obyvatel. Největší odliv obyvatel tvořila Lidmaň s 43 %, většina obyvatel odešla do pohraničí a byly zde opuštěny největší statky v obci. Po roce 1950 nadále ubývá sídel v kategorii 200-499. Od roku 1980 se počty sídel v jednotlivých velikostních kategoriích ustálily. Jediná kategorie, která od roku 1921 neprošla změnou je 1000 a více obyvatel, kam spadají 2 sídla - Kamenice nad Lipou a Černovice.

Tabulka 2: Velikostní struktura sídel regionu Kamenice nad Lipou v letech 1921-2001

	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet obcí	12	12	12	12	12	12	12	12
Počet sídel	34	34	34	40	40	40	40	40
Počet obyvatel								
- 199	12	16	21	28	30	32	32	32
200 - 499	15	12	11	10	8	6	6	6
500 - 999	5	4	0	0	0	0	0	0
1 000 - 4 999	2	2	2	2	2	2	2	2

Zdroj: Historický lexikon obcí I. a II.část

Obrázek 2

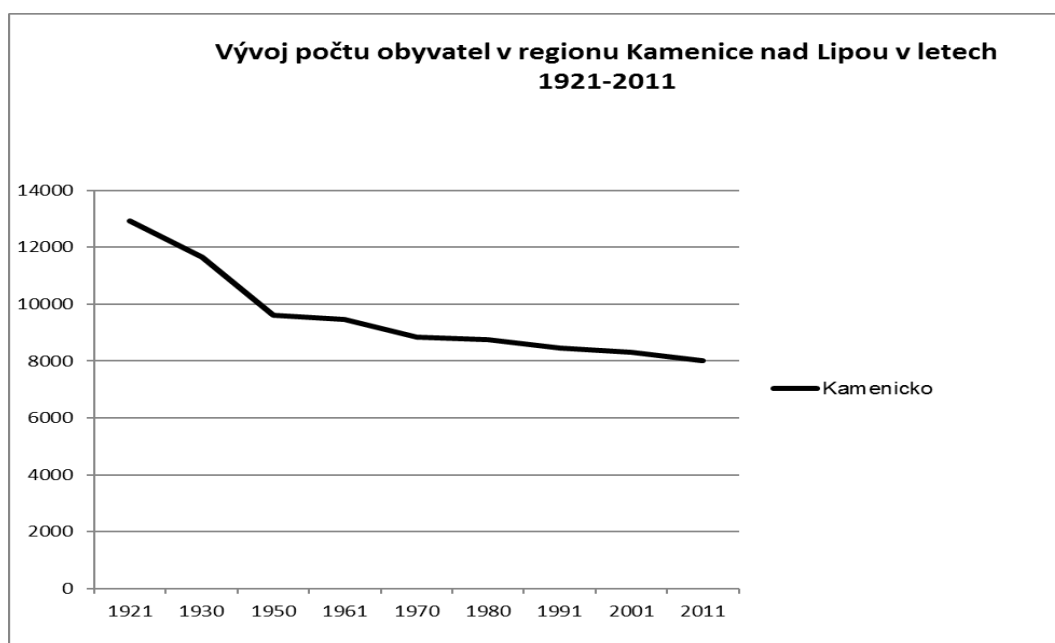
6.2.2 Obyvatelstvo

6.2.2.1 Populační vývoj v letech 1921-2011

Populační vývoj v regionu Kamenice nad Lipou je charakteristický úbytkem obyvatel ve většině sídel. Kamenicko vykazovalo v těchto letech úbytek obyvatel přibližně o 36 %, ve srovnání okres Pelhřimov zaznamenal odliv obyvatel o 10 % nižší, zatímco pro kraj Vysočina je počet obyvatel v roce 2010 přibližně o 34 tisíc vyšší než v roce 1991, procentuálně tento přírůstek tvoří cca 7 %. Rozdílné hodnoty mezi krajem i okresem jsou dány faktem, že Kamenicko je region ryze venkovského charakteru.

Podle grafu vývoj počtu obyvatel v regionu Kamenice nad Lipou v letech 1921-2011 lze pozorovat, že v regionu se v roce 1921 nacházelo přibližně 13 tisíc obyvatel, avšak při dalším sčítání roku 1930 nastal úbytek téměř o 1000 obyvatel. Nejvýraznější pokles byl po prvním poválečném sčítání, kdy se počty obyvatel snížily cca o 2000. Odliv obyvatel postupem času pokračoval. V roce 2011 klesla hodnota obyvatel na 8011.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v regionu Kamenice nad Lipou v letech 1921-2011

Zdroj: SLDB 2011

6.2.2.2 Pohyb obyvatelstva

Bilance obyvatelstva je jeden ze základních demografických ukazatelů. Umožňuje sledování příčin úbytku či přírůstku obyvatel. V rámci pohybu obyvatel, lze sledovat tři základní ukazatele – přirozený přírůstek, přírůstek způsobený stěhováním obyvatel tzv. migraci a celkový přírůstek.

V regionu Kamenice nad Lipou byl mezi roky 1921- 2010 zaregistrován celkový úbytek obyvatel. Výjimkou jsou roky 1995, 1996 a 2007, kde byl zaznamenán celkový přírůstek obyvatel, na který měl největší vliv kladný migrační přírůstek.

Nejvyšší migrační přírůstek byl v roce 1996, kdy činil 6 ‰. Na kladném migračním saldu se nejvíce podílela obec Lidmaň, která již ve zmiňovaném roce 1996 navyšovala kapacitu zdejšího ústavu sociální péče, tudíž největší podíl z počtu přistěhovaných osob směřoval právě do tohoto ústavu. Další významné období z hlediska migračního přírůstku jsou roky 2006 a 2007. V roce 2006 zaznamenal region úbytek způsobený migrací 5,5 ‰ obyvatel, zatímco o rok později nastal výrazný migrační přírůstek ve všech obcích regionu, který dosahoval hodnoty 4,7 ‰.

Z hlediska přirozeného přírůstku vykázal region Kamenice nad Lipou za posledních 20 let záporný přirozený přírůstek s průměrnou roční hodnotou -1,9 ‰. Kladné hodnoty byly pouze v letech 1993, 1995 a 2006.

Tabulka 3: Bilance obyvatel v jednotlivých letech 1991-2010 v regionu Kamenice nad Lipou (‰)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Přírůstek na 1 000 obyvatel:										
Celkový	-6,2	-4,9	-3,7	-0,7	2,8	3,1	-0,2	-2,3	-7	-3,9
Přirozený	-4,9	-0,7	2,6	-0,4	0,4	-2,9	-1,8	-1,1	-5,2	-2,3
Stěhováním	-1,3	-4,1	-6,3	-0,4	2,4	6	1,5	-1,2	-1,8	-1,6
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Přírůstek na 1 000 obyvatel:										
Celkový	-5,2	-1,3	-4,8	-4,3	-5,4	-5,3	3,1	-2,0	-11,6	-8,6
Přirozený	-4,7	-0,2	-3,8	-1,6	-3,1	0,2	-1,6	-2,5	-4,2	-3,9
Stěhováním	-0,5	-1,1	-1,1	-2,7	-2,3	-5,5	4,7	0,5	-7,4	-4,8

Zdroj: ČSÚ - Databáze demografických údajů za obce ČR

Podle tabulky Bilance obyvatelstva v regionu Kamenice nad Lipou mezi roky 1991-2010, která je rozdělena do čtyř etap po 5 rocích, lze sledovat, že nejmenší přirozený i celkový úbytek byl mezi léty 1991-1995, kdy přirozený přírůstek vykazoval zápornou hodnotu -0,4 ‰ obyvatel. Ve zbylých období rapidně klesl počet narozených. Z tohoto důvodu se přirozený přírůstek vyšplhal na hodnoty -2,7 ‰. Ačkoli migrační přírůstek vykazoval mezi roky 1996-2005 kladné hodnoty, záporné hodnoty celkového přírůstku tímto nebyly nikterak ovlivněny. Za posledních 20 let ubylo 1,9 ‰ obyvatel. Jedná se tedy o mírně depopulační region.

Tabulka 4: Bilance obyvatelstva v regionu Kamenice nad Lipou mezi roky 1991-2010

	naroze lí	zemřel í	přirozený přírůstek	přistěhov alí	vystěhov alí	migrační přírůstek	celkový přírůstek	počet ob.
1991-1995	529	542	-0,4	1029	1097	-1,6	-1,9	42032
1996-2000	373	484	-2,7	793	768	0,6	-2,1	41896
2001-2005	336	446	-2,7	664	646	0,4	-2,2	41320
2006-2010	339	435	-2,4	727	747	-0,5	-2,9	40344

Zdroj: ČSÚ - Databáze demografických údajů za obce ČR

6.2.2.3 Věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva

Jedná se o základní demografické ukazatele, které jsou charakteristické pro jednotlivé území a hodnotí kvalitu lidského potenciálu. Demografické stárnutím se vyjadřuje tzv. indexem stářím, což je poměr poproduktivní (65 a více let) a předproduktivní (0-14 let) složky obyvatel

Region Kamenice nad Lipou má věkovou strukturu výrazně odlišnou od ostatních zkoumaných skupin. V roce 2001 i 2011 je podíl osob 0-14 let výrazně nižší, zatímco podíl osob 65 a více zřetelně vyšší než u okresu Pelhřimov, kraje Vysočina a Českou republikou. Dále se prohlubují odlišnosti v roce 2011, kde již index stáří dosahuje hodnoty 157,2 %, zatímco republikový průměr je 107,6 %.

Zajímavostí z jednotlivých obcí regionu je obec Bořetín, zde výrazně přibyl podíl obyvatel v předproduktivním věku, zároveň nastal úbytek obyvatel nad 65 let. Index stáří rapidně klesl ze 149,4 % na 48,1 %. Dalšími extrémy ve

změně indexu stáří vykázaly obce Křeč, Lhota- Vlasenice a Kamenice nad Lipou. Z údajů o pohybu obyvatelstva se Kamenice nad Lipou stává čím dál tím méně vyhledávané místo k trvalému bydlení. Za poslední desetiletí obec zaznamenala celkový úbytek 5,6 ‰ obyvatel, z toho 5,3 ‰ tvoří migrační úbytek. Obec Lhota-Vlasenice na rozdíl od Kamenice nad Lipou, zaznamenala migrační přírůstek 1,5 ‰, ovšem i přesto zde index stáří rapidně poklesl. V obci došlo za posledních 10 let k přesunu obyvatel z produktivní věkové skupiny do kategorie poproduktivní, kde rozdíl produktivního věku mezi roky 2001 a 2011 tvoří cca 15 ‰ obyvatel. U obce Křeč se nejvíce ze všech obcí projevil současný trend poklesu porodnosti. Křeč zaznamenala úbytek obyvatel v předproduktivním věku okolo 9 ‰ obyvatel.

Tabulka 5: Věková struktura obyvatel v regionu, okresu Pelhřimov, kraje Vysočina a ČR v letech 2001 a 2011 (%)

území	Podíl obyvatelstva ve věku							
	0-14	15-64	65 a více	index stáří	0-14	15-64	65 a více	index stáří
	v roce 2001				v roce 2011			
Bohdalín	17,5	61,8	20,6	117,0	13,5	67,4	19,2	142,3
Bořetín	17,0	57,6	25,4	149,4	26,2	61,2	12,6	48,1
Černovice	15,6	67,9	16,5	105,8	12,9	68,3	18,8	146,4
Hojovice	8,1	52,9	39,0	481,5	7,0	53,5	39,4	560,0
Křeč	17,0	67,2	15,8	92,9	8,6	68,6	22,7	263,2
Kamenice n/L	16,9	69,9	13,2	78,1	13,3	69,8	16,9	126,5
Lidmaň	11,2	53,6	35,2	314,3	7,5	80,4	12,1	161,9
Lhota-Vlasenice	13,1	80,0	6,9	52,7	8,6	65,4	25,9	300,0
Mnich	17,0	64,1	18,9	111,2	12,1	67,3	20,6	170,8
Rodinov	21,1	70,1	8,8	41,7	20,8	64,2	15,1	72,7
Těmnice	10,0	68,1	21,9	219,0	12,7	64,5	22,8	180,4
Včelnička	14,3	63,2	22,5	157,3	13,2	67,2	19,5	147,8
Region Kamenice n/L	14,9	64,7	20,4	136,8	13,0	66,5	20,5	157,2
okres Pelhřimov	16,3	68,6	15,1	92,6	13,9	68,7	17,4	125,2
kraj Vysočina	17,3	67,5	15,2	87,9	14,5	69,6	15,9	109,7
ČR	16,1	65,4	18,5	114,9	14,4	70,1	15,5	107,6

Zdroj: SLDB 2011

6.2.2.4 Struktura obyvatelstva podle nejvyššího dosaženého vzdělání

Ve srovnání s vyššími územními celky měl region v roce 2011 nejvyšší podíl obyvatel starších 15-ti let bez vzdělání. Tak jisté je procentuální vyjádření vyšší u obyvatel se základním vzděláním a osob vyučených. Naopak v rámci střední s maturitou a vysokoškolského vzdělání má region hodnoty nejnižší. Zvláštností v rámci obcí je Lidmaň se svými 36 % nevzdělaných obyvatel. Tento fakt je dán tím, že v obci se nachází ústav sociální péče.

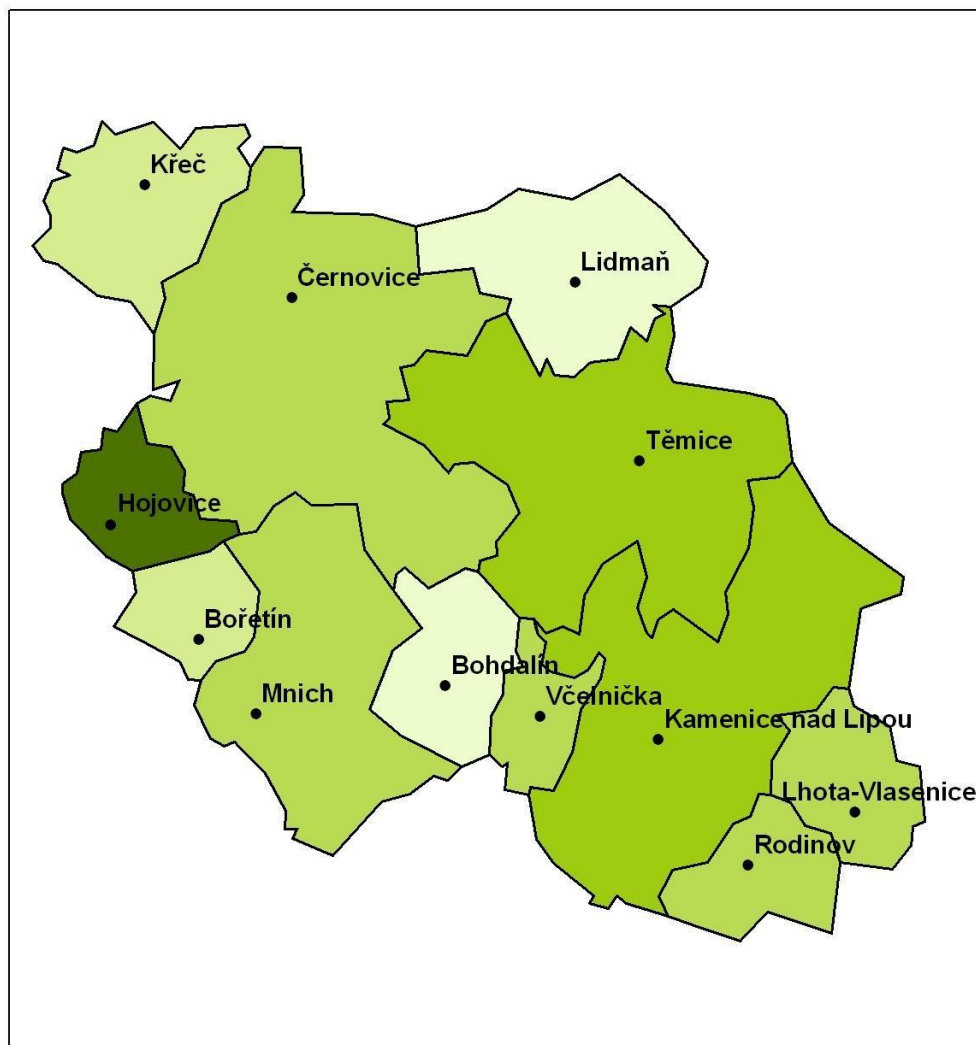
Tabulka 6: Vzdělanostní struktura obyvatelstva staršího 15-ti let obcí regionu Kamenice nad Lipou, okresu Pelhřimov, kraje Vysočina a ČR (%)

území	podíl obyvatel staršího 15-ti let s nejvyšším dokončeným vzděláním %				
	bez vzdělání	základní a neukončené základní	vyučení a střední odborné bez maturity	úplné střední s maturitou	vysokoškolské
Bohdalín	0,0	24,0	44,9	22,8	6,0
Bořetín	0,0	25,8	36,0	27,0	10,1
Černovice	1,7	21,0	36,4	27,4	8,7
Hojovice	0,0	28,8	47,0	19,7	1,5
Kamenice nad Lipou	0,2	19,3	38,1	30,7	8,7
Křeč	0,5	28,4	41,8	23,4	3,5
Lhota-Vlasenice	0,0	45,2	31,5	16,4	4,1
Lidmaň	36,2	14,2	27,3	36,2	1,5
Mnich	0,0	24,6	44,6	23,4	5,1
Rodinov	1,2	25,6	47,6	19,0	4,2
Těmice	0,9	20,5	45,2	25,6	6,8
Včelnička	0,0	28,0	56,0	11,9	2,4
Region Kamenice n/L	1,9	21,0	38,9	28,1	7,6
okres Pelhřimov	0,7	18,1	37,3	31,5	9,3
kraj Vysočina	0,5	18,2	37,1	31,2	9,7
ČR	0,5	1,7	32,8	30,9	12,4

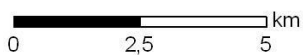
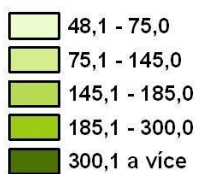
Zdroj: SLDB 2011

Obrázek 3

Index stáří v obcích regionu Kamenice nad Lipou 2011

Index stáří ‰

NOVÁKOVÁ, Vendula, 2.4.2012, České Budějovice, GEVES 3.ročník

6.2.2.5 Náboženské složení obyvatelstva

V současné době v regionu Kamenice nad Lipou převládá 45 % obyvatel bez vyznání, naopak 42 % obyvatel jsou věřící a přibližně u 13 % osob nebylo zjištěno, zda jsou věřící či nikoli. V okrese Pelhřimov jsou hodnoty věřících a ateistů téměř shodné, jako v regionu. Naopak kraj Vysočina má převládající podíl věřících (46 %) a je druhým krajem s nejvyšší religiozitou v ČR. Hodnoty pro celou ČR jsou nižší, než u všech 3 již zmiňovaných celků. Podíl věřícího obyvatelstva dosahuje pouhých 32 %, naopak nevěřících je 59 %.

V regionu převládá římskokatolická víra, kterou vyznává přibližně 92 % obyvatel. Druhou nejpočetnější církví je Českobratrská evangelická církev, kterou uvedlo 2,1% věřících obyvatel. Ostatní počty věřících hlásících se k některé víře jsou zanedbatelné a pohybují se pod 1 %. Podle současného trendu, lze očekávat velký pokles věřících, jelikož mladí lidé nikterak významně neprojevují zájem o náboženství.

6.2.3 Byty a bydlení

Při posledním sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 bylo v regionu Kamenici nad Lipou 2636 domů z toho 1786 trvale obydlených. Jelikož se vesměs jedná o venkovský region, počet rodinných domů je výrazně vyšší než počet bytové zástavby. Nejvyšší počet bytových domů se nachází v obci Kamenice nad Lipou a nadále v obci Černovice. Z hlediska stáří domovního fondu je nejvyšší podíl domů vystavěných v 1946-1980 - 43 %. Podíl domů do roku 1919 tvoří 19%, mezi roky 1920-1945 se vystavělo 15 %. Po roce 1981 tvoří podíl 12 % a posledním obdobím 1991-2001 bylo postaveno 11 % domů. Ve všech obcích převládá stáří domů vystavěných v období 1946-1980. V obcích Bořetín a Těmice převládá zástavba po roce 1920 nad zástavbou před rokem 1919.

Tabulka 7: Základní charakteristika bytů a domů v obcích regionu Kamenice nad Lipou

	Domy	Trvale	z toho		z toho				
			rodinné domy	bytové domy	do roku 1919	1920-1945	1946-1980	1981-1990	1991-2001
Bohdalín	87	61	55	4	13	10	28	4	6
Bořetín	51	32	32	-	4	8	16	2	2
Černovice	706	453	409	39	97	55	173	68	54
Hojovice	70	37	37	-	7	2	23	2	2
Kamenice nad Lipou	841	673	555	100	99	106	314	77	71
Křeč	99	71	69	1	10	11	38	5	7
Lhota-Vlasenice	57	33	32	1	11	7	7	2	6
Lidmaň	123	53	46	3	16	9	12	9	5
Mnich	230	131	128	3	35	11	65	12	6
Rodinov	62	48	44	3	3	5	26	6	8
Těmice	230	137	135	2	25	22	63	13	14
Včelnička	80	57	52	2	10	15	18	4	7
Region	2 636	1 786	1 594	158	330	261	783	204	188

Zdroj: SLDB 2001

7 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA¹²

Jednou z nejdůležitějších charakteristik regionu Kamenice nad Lipou je technická vybavenost území. „*Technickou infrastrukturou sídla lze definovat jako ucelený obousměrný systém, který zabezpečuje přenos a distribuci různých forem energie, hmot, komunikace, produktů služeb a informací od producentů, výrobců a zhotovitelů ke spotřebitelům, zákazníkům a naopak na určitém území. Jedná se tedy o ucelený systém, který zabezpečuje*“ (Medek F., s.178, 2005) Stav infrastruktury informuje potencionální investory o jednoduchosti či obtížnosti napojení na jednotlivé dílčí technické systémy a o celkové připravenosti území z hlediska územně-plánovací dokumentace. Ve zkoumaném regionu, podobně jako na celém území ČR, došlo ke zkvalitnění technické infrastruktury až po roce 1990.

7.1 ELEKTRIFIKACE

Elektrifikace je ve většině obcí regionu na dobré úrovni. Nejsou zde zaznamenány žádné výraznější provozní problémy. Rozšiřování stávající sítě je potřeba převážně u nově vzniklých stavebních parcel, nebo při nárůstu spotřeby elektrické energie. Stav veřejného osvětlení je ve většině obcí a jejich sídlech dobrý nebo uspokojivý. Poskytovatelem elektrické energie v regionu je z velké části firma E.ON.

7.2 VODOVODY A KANALIZACE

Nezbytnou podmínkou pro život v obcích a zároveň faktorem ovlivňující životní prostředí je zásobování pitnou vodou a čištění odpadních vod. V regionu Kamenice nad Lipou ve většině sídel chybí čistírna odpadních vod. Odpadní vody jsou převážně odváděny bez čištění do vodních nádrží či toků. V

¹² Informace o technické struktuře jsou převážně čerpány z územních plánů obcí a z odpovědí starostů v dotaznících

sídlech zpravidla převažuje pouze kanalizace smíšená (kombinace dešťové a splaškové kanalizace). Kanalizace je v současné době vybudována v 18 sídlech ze 40. Dalších 8 sídel plánuje vybudování kanalizační sítě a čističky odpadních vod. Ve zbylých případech s výstavbou zatím nepočítají. Čistička odpadních vod se vyskytuje ve převážně v centrálních sídlech jednotlivých obcí, mimo Rodinov a Včelničku, kteří výstavbu teprve plánují - viz tabulka č. 8.

7.3 VODOVODNÍ SÍŤ

Převážná část sídel v regionu čerpá vodu z vlastních zdrojů. Prioritně se jedná o studny, které jsou napojeny na místní vodovody. Kapacita a technický stav vodovodní sítě je z velké části vyhovující, i když některá sídla procházejí v současné době rekonstrukcí, nebo opravu plánují. Kvalita pitné vody je ve všech sídlech prvotřídní jakosti.

7.4 PLYNOFIKACE

Od roku 1991 došlo v rámci plynofikace území k jistému pokroku, jelikož v tomto období nemělo možnost připojení na plyn žádné sídlo v regionu. Na Kamenicku je v současné době částečně plynofikováno pouze 5 sídel- Bořetín, Černovice, Kamenice nad Lipou, Křeč a Mnich. Přípojka na plyn zcela chybí v obcích Bohdalín, Hojovice, Lhota-Vlásenice, Lidmaň, Rodinov, Těmice a Včelnička.

Ve většině případů není plynofikace zanesena v územních plánech jednotlivých obcí, jelikož chybí finance na vybudování a v nejbližší době se s realizací plynovodní sítě v těchto malých obcí nepočítá. Připojení na plynovod, kde v současnosti zcela chybí přípojka na plyn, má v územním plánu pouze obec Bohdalín.

7.5 TELEFONNÍ SÍŤ

Telekomunikační síť v regionu Kamenice nad Lipou zabezpečuje převážně firma Telefonica O₂. Ve všech obcích je možnost dostupnosti pevné telefonní sítě, která je v poměrně dobrém technickém stavu. Počet telefonních linek v regionu Kamenice nad Lipou byl podle údajů sčítání lidí, domů a bytů z roku 2001, okolo 1450. V současné době lze očekávat pokles pevných linek, jelikož se zvyšují počty osob, kteří častěji využijí možnosti komunikace přes síť mobilních operátorů.

7.6 ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE

Zpracování územních plánů má pro každou obec zvláštní význam, jelikož poskytuje informace o aktuálním stavu obce a jejich případných změnách ve využití ploch. V obcích regionu Kamenice nad Lipou je zpracování územních plánů v současné době aktuální záležitostí. Obec Včelnička, Rodinov a Mních mají již schválený územní plán pro rok 2012, zbylé obce jsou před finální fází schválení. Region Kamenice nad Lipou je v rámci vybavenosti územně plánovací dokumentací na velice dobré úrovni.

Tabulka 8: Stav technických sídel v regionu Kamenice nad Lipou

Obec					voda	
	kanalizace	ČOV	elektřina	plynofikace	stav	kvalita
Bohdalín	E	E	V	N	V	I
Bořetín	E	E	V	Č	V	I
Černovice						
<i>Benešov</i>	E	E	V	N	V	I
<i>Černovice</i>	E	E	V	Č	V	I
<i>Dobešov</i>	E	N	V	N	V	I
<i>Panské mlýny</i>	N	N	V	N	V	I
<i>Rytov</i>	N	N	V	N	V	I
<i>Střítež</i>	P	P	V	N	V	I
<i>Svatava</i>	E	N	V	N	V	I
<i>Vackov</i>	N	N	V	N	V	I
<i>Vlkosovice</i>	E	E	V	N	V	I
Hojovice	N	N	V	N	V	I
Kamenice nad Lipou						
<i>Antonka</i>	P	N	V	N	V	I
<i>Březí</i>	N	N	V	N	V	I
<i>Gabrielka</i>	E	N	V	N	V	I
<i>Johanka</i>	P	N	V	N	V	I
<i>Kamenice nad Lipou</i>	E	E	V	Č	V	I
<i>Nová Ves</i>	N	N	V	N	V	I
<i>Pravíkov</i>	P	P	V	N	V	I
<i>Vodná</i>	P	P	V	N	V	I
Křeč	E	N	V	Č	V	I
Lhota-Vlasenice						
<i>Lhota</i>	E	P	V	N	V	I
<i>Vlasenice</i>	E	E	V	N	V	I
Lidmaň						
<i>Bohutín</i>	N	N	V	N	V	I
<i>Hojava</i>	N	N	V	N	V	I
<i>Lidmaň</i>	E	E	V	N	V	I
<i>Lidmářka</i>	N	N	V	N	V	I
Mnich					V	
<i>Dvořiště</i>	N	N	V	N	V	I
<i>Chválkov</i>	P	P	V	N	V	I
<i>Mirotín</i>	E	E	V	N	V	I
<i>Mnich</i>	E	E	V	Č	V	I
<i>Rutov</i>	N	N	V	N	V	I
Rodinov	P	P	V	N	V	I
Těmice					V	
<i>Babín</i>	E	E	V	N	V	I
<i>Drahoňov</i>	N	N	V	N	V	I
<i>Dráčov</i>	E	E	V	N	V	I
<i>Knížata</i>	N	N	V	N	V	I
<i>Nový Drahoňov</i>	N	N	V	N	V	I
<i>Těmice</i>	E	E	V	N	V	I
Včelnička	P	P	V	N	V	I

Zdroj: vlastní šetření

Vysvětlivky: E- existuje, N- neexistuje, P- plánováno, V- vybudováno,
C- vybudováno částečně

7.7 DOPRAVA A DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST

7.7.1 Silniční síť

Region Kamenice nad Lipou má významnou dopravní polohu, která spojuje kraj Vysočina s Jihočeským krajem. Nejvýznamnější komunikací procházející regionem Kamenice nad Lipou je silnice první třídy I/34/E551 ve směru České Budějovice - Jindřichův Hradec - Kamenice nad Lipou – Pelhřimov - Humpolec (zde umožňuje spojení s dálnicí D1 Praha – Brno). Tato výhodná poloha regionu a jeho dopravní napojení může mít pozitivní vliv na celkový rozvoj regionu.

V regionu se taktéž vyskytuje několik silnic II. třídy. Mezi nejvýznamnější patří silnice II/639, která vede z Kamenice nad Lipou směrem na Horní Cerekev a dále se napojuje za Dolní Cerekví na silnici II/406, která pokračuje směrem na krajské město Jihlava. Další silnice II. třídy jsou silnice II/409 ve směru Kamenice nad Lipou - Černovice - Křeč- Chýnov- Planá nad Lužnicí, II /128 Černovice – Mnich – Jindřichův Hradec – Nová Bystřice směrem na Rakouské hranice, II/135 Kamenice nad Lipou - Bohdalín – Mnich - Soběslav,

Ostatními sídly v regionu procházejí pouze silnice nižších tříd. Podle názorů starostů je celkové propojení sídel dostatečné, ale technický stav těchto komunikací se nachází v nehodném stavu, kdy je nutná částečná oprava komunikací viz tabulka č. 14.

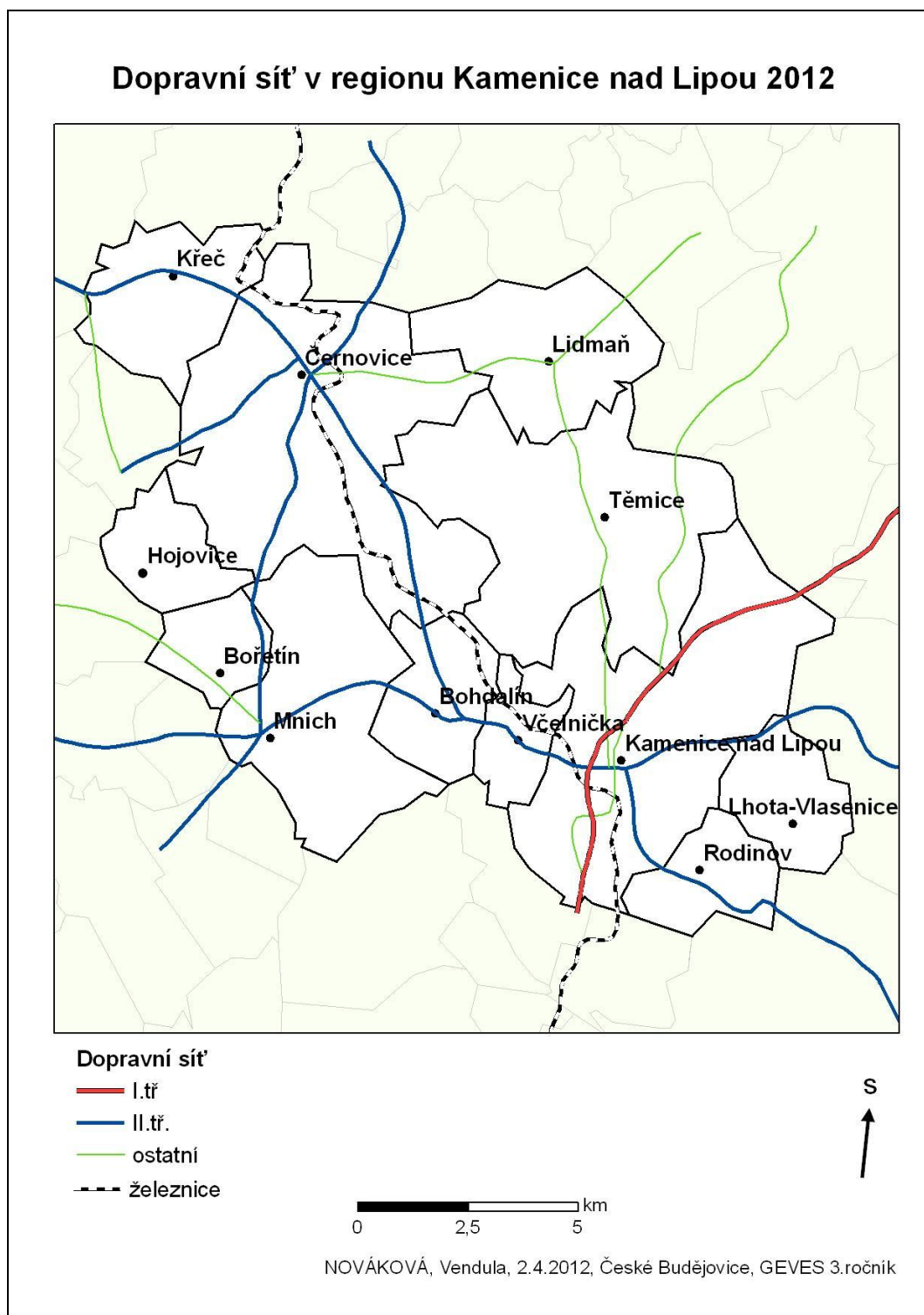
7.7.2 Autobusová doprava

Pravidelná autobusová doprava v regionu Kamenice nad Lipou je převážně zabezpečována firmou ICOM Transport Jihlava (dále např. ČSAD Jindřichův Hradec, a. s.; ČAD Blansko, a. s.; Connex Praha, s.r.o.; CONNEX Východní Čechy, a. s., Hradec Králové). Další soukromý poskytovatel autobusové dopravy je dopravce František Kolář z Gabrielky, který zabezpečuje 2 linky - Nová – Včelnice – Kamenice nad Lipou – Pelhřimov – Humpolec - Praha a Kamenice nad Lipou – Pelhřimov – Vlašim – Benešov - Praha. Podle názorů z dotazníkové šetření je hromadná doprava ve většině obcí nedostačující viz tabulka č.14.

7.7.3 Železniční doprava

Železniční doprava je zajišťována soukromým dopravcem JHMD a.s.. Kromě běžné osobní a nákladní přepravy provozuje i pravidelné vyhlídkové jízdy historickým parním vlakem. Úzkokolejná trať vede ve směru Jindřichův Hradec – Kamenice nad Lipou – Černovice - Obrataň. Prochází obcemi Křeč, Černovice, Včelnička, Kamenice nad Lipou a Rodinov. Naopak obce Hojovice, Lhota - Vlasenice, Lidmaň a Těmice nemají možnost železniční přepravy.

Obrázek 4

8 SOCIÁLNÍ INFRASTRUKTURA

8.1 ŠKOLSTVÍ

8.1.1 Mateřské školy

V regionu se nachází pouze 4 mateřské školy v obcích Kamenice nad Lipou, Mnich, Černovice a Rodinov. U všech těchto mateřských škol je zřizovatelem obec.

Mateřská škola v Černovicích spadá pod právní subjekt Základní školy v Černovicích. Pro rok 2011/2012 je zde zapsáno 65 dětí. Maximální kapacita školy je 80 dětí. Pedagogický sbor tvoří 5 učitelů. Mateřská škola prošla v roce 2005 celkovou rekonstrukcí a byla přestěhována do budovy základní školy. Podle kritérií pro přijetí stanovené ředitelkou mateřské školy mají přednostní právo na přijetí děti z okolních vesnic- Rytov, Lidmaň, Lidmáňka, Svatava, Vackov, Dobešov a Vlkosovice.

Naopak v obci Kamenice nad Lipou tvoří pedagogický sbor 15 učitelů. V mateřské škole je v letošním školním roce 2011/2012 zapsáno okolo 200 dětí. Tato instituce je rozdělena na dvě části, a to na klasické a speciální třídy, kam jsou děti předškolního věku rozřazovány vzhledem k jejich mentálnímu stavu.

Další mateřská škola se nachází v obci Mnich, která prošla v roce 2010 celkovou rekonstrukcí. Jedná se o jednotřídku, kam dojíždějí děti hlavně z okolních sídel Bořetín, Mirotín a Chválkov. V letošním roce tuto školu navštěvuje 18 dětí z maximální kapacity 25. Pedagogický sbor zde tvoří 1 učitelka a ředitelka MŠ.¹³

¹³ Informace o počtech dětí v mateřských školách byly převzaty z internetových stránek jednotlivých mateřských škol.

8.1.2 Základní, střední a vysoké školy

Hlavními obcemi, poskytujícími možnosti ke vzdělání v rámci regionu, jsou Černovice a Kamenice nad Lipou. V těchto městech se nachází již zmíněné mateřské školy, školy základní, speciální školy a školy střední.

V regionu se v současné době vyskytují 2 základní školy v Kamenici nad Lipou a v Černovicích. Ve školním roce 2011/2012 bylo do obou škol dohromady zapsáno přibližně 570 žáků. Z toho cca 400 žáků navštěvuje Základní školu Kamenice nad Lipou, kam převážně dojíždějí děti z obcí Včelnička, Mnich, Těmice, Lhota-Vlasenice, Bohdalín, Rodinov a Bořetín. Naopak do školy v Černovicích dojíždějí žáci z obcí Křeč, Hojovice a Lidmaň. (viz výsledky dotazníkového šetření) Ve výhledu do blízké budoucnosti není v plánu zvyšování kapacity škol, spíše naopak hrozí nedostatek žáků.

V Černovicích se dále nachází 2 školy speciálního zaměření. Speciální škola a Praktická škola, která spolupracuje se zdejším diagnostickým ústavem a je určena převážně pro děti s mentálním postižením a Odborné učiliště a Praktická škola Černovice, která nabízí vyučení v mnoha oborech.

V regionu se nadále vyskytuje střední odborné učiliště Střední škola Kamenice nad Lipou, která zajišťuje výuku nejen 3 - letých oborů, ale dokonce i oborů nástavbových zakončených maturitou.

Středoškolské vzdělání vyhledávají studenti z regionu Kamenice nad Lipou převážně v nejbližších městech, jimiž jsou Pelhřimov a Jindřichův Hradec, zatímco za vysokoškolským studiem dojíždějí většinou do měst České Budějovice a Praha.

8.2 ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE

V regionu Kamenice nad Lipou se nachází pouze 2 obce, které poskytují zdravotní péči. První z nich je Kamenice nad Lipou, která je centrum zdravotní péče pro zkoumaný region. Ve městě se nachází ambulantní zařízení. Působí zde 2 lékaři pro dospělé, 2 pediatři a několik specialistů v oboru stomatology a gynekologie. Další obcí, která poskytuje zdravotní péči, je obec Černovice. Zde působí lékař pro dospělé, pro děti a dorost a stomatolog. V obci Černovice a Lidmaň se nadále nachází diagnostické ústavy sociální péče. V ostatních obcích regionu chybí jakákoli zdravotnická péče. Region Kamenice nad Lipou spadáje k nemocnici Pelhřimov, která je vybavená výrazně vyšším počtem specializovaných pracovišť.

9 NEZAMĚŠTANOST

„Za nezaměstnané se považují osoby, které nepracují, ale aktivně se o práci ucházejí. Nezaměstnanost přináší negativní sociální důsledky. Důsledkem dlouhodobé nezaměstnanosti je ztráta kvalifikace a tím možnosti opětovně najít zaměstnání,“(Švarcová J, s.56, 2006/2007)

Příčiny nezaměstnanosti:

- **Frikční nezaměstnanost** je převážně způsobena migrací osob. Jde o přirozený a krátkodobý jev.
- **Strukturální nezaměstnanost** - nastává v době útlumu nějakého odvětví. Důsledkem je ztráta zaměstnání.
- **Sezonní nezaměstnanost** se také uvádí pod pojmem nezaměstnanost sezónní. Tato nezaměstnanost vzniká u prací, které mají sezónní charakter (např. stavebnictví, zemědělství, cestovní ruch atd.)
- **Cyklická nezaměstnanost** souvisí s průběhem hospodářského cyklu. V období krize a sedla dochází k nárůstu nezaměstnanosti¹⁴

Rozsah nezaměstnanosti se vyjadřuje prostřednictvím tzv. míry nezaměstnanosti. Od roku 2005 došlo ke změně metodiky.¹⁵

9.1 VÝVOJ NEZAMĚŠTANOSTI V REGIONU KAMENICE NAD LIPOU

Po rozpadu socialistického hospodářství v roce 1989, vzniká v celé České republice problém s nezaměstnaností. V prvním sčítání lidu po vzniku tržního hospodářství v roce 1991, byla v regionu velice nízká míra nezaměstnanosti, která (k 3.3.) tvořila 0,5 %. Ve srovnání s okresem Pelhřimov je míra nezaměstnanosti v regionu výrazně nižší. Hodnota pro Českou republiku je podstatně odlišná, kdy

¹⁴ Nezaměstnanost.[online]. [cit. 2012-04-24]. Dostupné z: <http://nezamestnanost.info/>

¹⁵ "Podle oficiální metodiky se míra registrované nezaměstnanosti na úrovni ČR, krajů a okresů počítá na základě výsledků výběrového šetření pracovních sil. Míra nezaměstnanosti v obcích, mikroregionech, ORP a POU se z důvodu nedostupnosti dat o zaměstnaných na úrovni těchto územních celků počítá na základě ekonomicky aktivního obyvatelstva." - zdroj: <http://portal.mpsv.cz>

míra nezaměstnanosti dosahuje již hodnoty 2,3 %.

V roce 2001 lze sledovat prudký nárůst nezaměstnanosti. V regionu stoupla míra nezaměstnanosti na 5,3 % a výrazně převyšuje i hodnotu okresu Pelhřimov. Nejvyšší nárůst vykazovala obec Hojovice s 10 %, která s obcí Bohdalín (9,9 %) přesahuje hodnotu České republiky 9,3 %. Naopak nejnižší hodnoty tvoří obce Včelnička (2 %), Křeč (2,3 %) a Lidmaň (2,9 %)

V roce 2011 lze zaznamenat opětovný nárůst nezaměstnanosti. Pro region se hodnota míry nezaměstnanosti zvýšila o 2,2 %. Nejvyšší nárůst byl v obcích Bořetín a Lhota-Vlasenice. Zajímavostí je obec Rodinov a Hojovice, kde jsou míry nezaměstnanosti v roce 2010 nižší než v 2001.

Tabulka 9: Vývoj míry nezaměstnanosti v obcích regionu Kamenice nad Lipou v letech 1991, 2001 a 2011 (%)

	1991	2001	2011
Bohdalín	0,9	9,9	3,3
Bořetín	0	4,7	15,6
Černovice	0,6	5,2	6,8
Hojovice	0	10	8
Kamenice nad Lipou	0,8	4,7	6,7
Křeč	0	2,3	3,3
Lhota-Vlasenice	0	5,9	12,1
Lidmaň	0	2,9	7,1
Mnich	0,4	7,1	8,6
Rodinov	1,9	5,5	4,5
Těmice	0,9	3	6,3
Včelnička	1	2	6,4
Region Kamenice n/L	0,5	5,3	7,5
okres Pelhřimov	1,2	4,2	6,6
ČR	2,3	9,3	9,8

Zdroj: SLDB 2011, vlastní výpočty

9.2 SOUČASNÁ SITUACE V REGIONU KAMENICE NAD LIPOU

Míra nezaměstnanosti v průběhu roku 2011 vykazovala známky sezonní nezaměstnanosti. U většiny obcí v zimním období byla míra nezaměstnanosti o mnoho vyšší než v letních měsících. Nejvyšší hodnoty vykazuje obec Hojovice, které v měsících leden a únor převyšují 20 %. Naopak nejmenší průměrné hodnoty míry nezaměstnanosti za celý rok má obec Křeč, kde nejvyšší hodnoty tvoří převážně nezaměstnanost v zimních měsících (4,4 %).

Ukázkový příklad sezonní nezaměstnanosti je samotný region Kamenice nad Lipou. Z hodnot z tabulky č.10 lze vidět rozdílnost letních a zimních měsíců. Nejvyšší míra nezaměstnanosti se projevuje v zimním období, převážně od prosince do března, kdy maximální hodnoty dosahuje v únoru 9,8 %. Od dubna do listopadu se hodnoty pohybují kolem 6-7 %. Nejnižší naměřená míra nezaměstnanosti je v měsíci červen (6 %)

Tabulka 10: Míra nezaměstnanosti v obcích regionu v jednotlivých měsících roku 2011 (%)

obec	2011											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Bohdalín	7,9	6,9	6,9	5,9	5	3	5	5,9	5,9	6,9	5,9	7,9
Bořetín	20,9	20,9	18,6	16,3	14	14	11,6	11,6	14	11,6	11,6	11,6
Černovice	8	7,7	7,3	6,3	4,4	4,3	5,8	5,7	5,5	4,8	5	6,2
Hojovice	10	10	10	13,3	16,7	16,7	20	20	10	10	13,7	13,3
Kamenice nad Lipou	9	8,8	7,7	5,6	4,6	4,6	4,9	5,2	4,8	4,5	4,5	6,6
Křeč	4,4	3,7	3	3	2,2	2,2	3	3,7	3,7	4,4	3,7	4,4
Lhota-Vlasenice	12,1	12,1	9,1	3	3	3	0	3	3	3	3	6,1
Lidmaň	9,7	10,7	7,8	6,8	8,7	5,8	6,8	5,8	5,8	5,8	6,8	7,8
Mnich	10,2	11,2	8,7	7,1	5,6	4,6	7,1	7,1	7,7	7,1	6,1	6,6
Rodinov	4,6	4,6	4,6	1,8	1,8	1,8	2,8	2,8	3,7	5,5	7,3	8,3
Těmice	9	8,5	6	4,5	4	3,5	3,5	5	4	4	4,5	6,5
Včelnička	10,9	11,9	7,9	6,9	7,9	8,9	7,9	7,9	7,9	8,9	7,9	8,9
Region Kamenice n/L	9,7	9,8	8,1	6,7	6,5	6,0	6,5	7,0	6,3	6,4	6,7	7,9

Zdroj: Úřad práce ČR

9.3 STRUKTURA ZAMĚSTNANOSTI

V současné době žije v regionu Kamenice nad Lipou 4118 ekonomicky aktivních obyvatel, což tvoří přibližně 46 % z celkového počtu obyvatel. Největší podíl obyvatel pracuje v sekundární sféře hospodářství, tento podíl tvoří 45,5 %.

Ve srovnání s okresem Pelhřimov je tato hodnota výrazně nižší. Region Kamenice nad Lipou má zřetelně vyšší podíl obyvatel pracujících v primárním sektoru. Hodnotou 23,4 % přesahuje jak podíl priméru v okrese Pelhřimov, tak i procentuální zastoupení této hospodářské sféry České republiky, kde jsou tyto hodnoty takřka nesrovnatelné. Region převyšuje podíl obyvatel zaměstnaných v zemědělství v České republice o 19 % na úkor terciálního sektoru, který zde tvoří 24,4 %.

Nejvyšší podíl osob zaměstnaných v zemědělství je v obcích Bořetín, Hojovice, Křeč a Těmice. Zde přesahuje hodnoty 30 %. Naopak nejmenší podíl tvoří obec Kamenice nad Lipou (8,4 %). V rámci terciéru je minimální procentuální zastoupení v obci Bořetín (9,3 %) a maximální v obci Černovice (45,4 %)

Tabulka 11: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo v jednotlivých hospodářských sektorech v obcích regionu Kamenice nad Lipou v roce 2001(%)

obce	EAO	primér	sekundér	terciér
Bohdalín	44,3	23,8	43,6	21,8
Bořetín	40,6	32,6	58,1	9,3
Černovice	49,2	13,2	33,4	45,4
Hojovice	34,5	33,3	33,3	30,0
Kamenice nad Lipou	51,1	8,4	56,9	32,1
Křeč	54,7	31,9	37,8	28,9
Lhota-Vlasenice	39,3	24,2	45,5	12,1
Lidmaň	36,1	24,3	35,9	35,9
Mnich	47,6	25,5	49,5	20,4
Rodinov	53,4	22,9	39,4	18,3
Těmice	49,9	30,5	41,0	24,0
Včelnička	51,5	9,9	71,3	14,9
Region Kamenice n/L	46,0	23,4	45,5	24,4
okres Pelhřimov	50,0	12,3	50,8	31,5
ČR	51,4	4,4	48,3	39,8

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001

9.4 VYJÍŽDKA A DOJÍŽDKA ZA PRACÍ

V regionu Kamenice nad Lipou nejvíce osob do zaměstnání vyjíždí z obce Křeč 50,2 %. Naopak nejnižší hodnoty vyjíždějících má obec Hojovice, jelikož se zde se nachází velké procento osob starších 65 let, kteří jsou již převážně v důchodu.

V rámci obce jsou nejvýraznější podíly v obcích Kamenice nad Lipou,

Černovice a Lidmaň. U obcí Kamenice nad Lipou a Černovice byl tento fakt očekáván, jelikož jsou to největší obce s nejvyšší nabídkou pracovních míst a institucí. Obyvatelé obce Lidmaň převážně pracují ve zdejších ústavu sociální péče a v zemědělském družstvu.

Největší procentuální zastoupení osob je v rámci celého okresu Pelhřimov. Pro kraj Vysočina jsou hodnoty denní vyjížďky do zaměstnání skoro zanedbatelné. Největší procentuální počet osob vyjíždí v rámci okresu Pelhřimov. Za celý region Kamenice nad Lipou je to cca 49 % obyvatel. Hluboce pod průměrem regionu jsou pouze obce Kamenice nad Lipou, Černovice a Bořetín. U Kamenice nad lipou a Černovic je tento fakt dán již zmiňovanou dostatečnou nabídkou zaměstnání v rámci těchto obcí. U Bořetína je tento podíl nižší, jelikož leží na hranicích kraje Jihočeského a Vysočina, tudíž velké procento osob dojíždí za prací mimo kraj Vysočina.

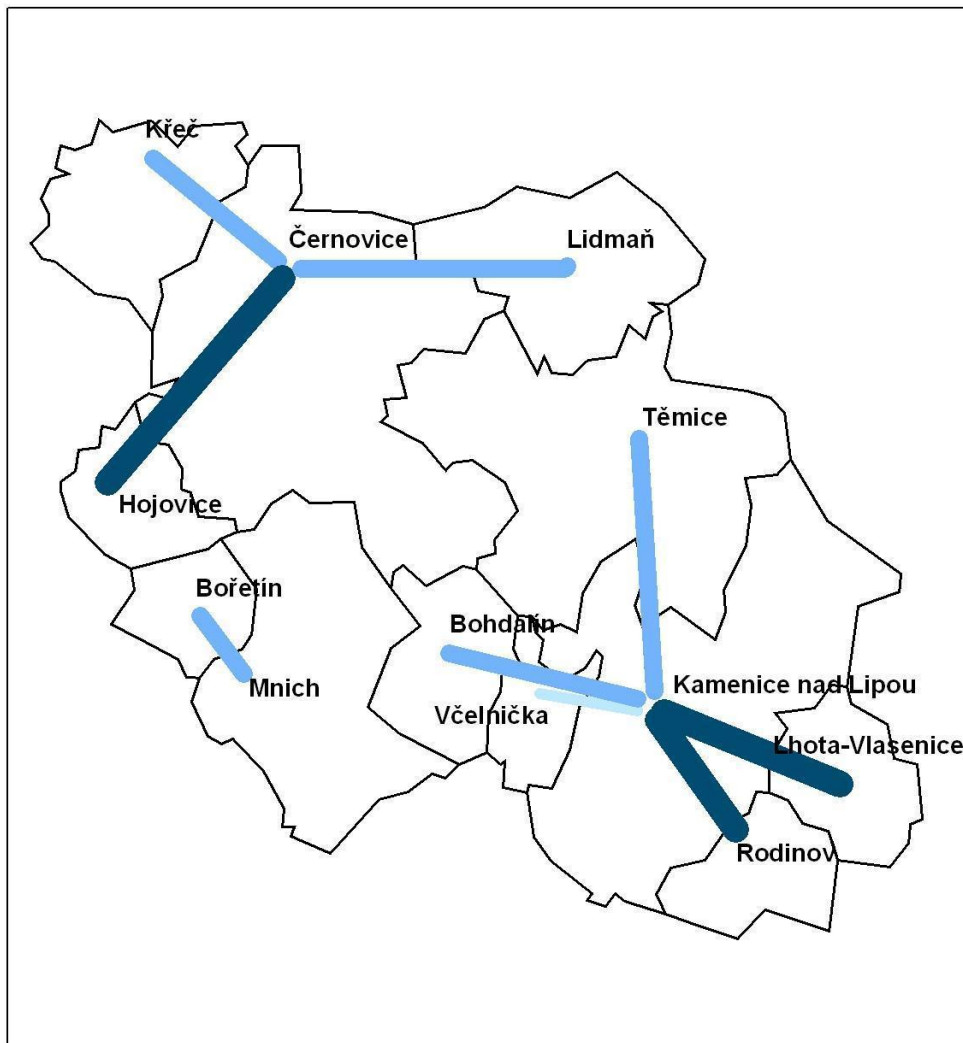
Tabulka 12: Vyjíždějící denně do zaměstnání podle cíle dojížďky v obcích regionu Kamenice nad Lipou v roce 2001(%)

obec	Vyjíždějící do zaměstnání celkem	z toho			
		v rámci obce	v rámci okresu	v rámci kraje	do jiného kraje
Bohdalín	36,4	12,0	68,7	-	16,9
Bořetín	33,0	31,4	28,6	2,9	37,1
Černovice	41,9	56,5	20,9	1,0	15,2
Hojovice	21,8	-	78,9	5,3	15,8
Kamenice nad Lipou	44,5	60,9	21,5	1,0	15,2
Křeč	50,2	11,3	52,4	0,8	34,7
Lhota-Vlasenice	31,0	7,7	69,2	3,8	11,5
Lidmaň	33,3	45,3	46,3	-	5,3
Mnich	38,3	19,6	51,3	0,6	21,5
Rodinov	47,1	20,8	50,0	-	16,7
Těmice	42,1	23,1	64,5	0,6	8,3
Včelnička	48,0	38,3	43,6	-	16,0

Zdroj: SLDB 2001

Obrázek 2

Hlavní směr denní vyjížd'ky do zaměstnání podle počtu vyjíždějících obyvatel v regionu Kamenice nad Lipou 2011

Podíl vyjíždějících osob (%)

- 0 - 24,9
- 25,1 - 49,9
- 50 a více

0 2,5 5 km

NOVÁKOVÁ, Vendula, 2.4.2012, České Budějovice, GEVES 3.ročník

10 HOSPODÁŘSTVÍ

10.1 STRUKTURA HOSPODÁŘSTVÍ V REGIONU

V regionu Kamenice nad Lipou se nachází 1693 ekonomických subjektů. Nejvíce subjektů (873) je v centru regionu v Kamenici nad Lipou. Na druhém místě je město Černovice s 379. Zbylé obce se v počtu subjektů pohybují od 15 (Hojovice) do 86 (Mnich). Jednotlivé ekonomické subjekty regionu jsou rozděleny podle odvětvové klasifikace CZ- NACE¹⁶ a podle počtu zaměstnaných osob.

Podle tabulky č.13 Počet ekonomických subjektů podle klasifikace ekonomických činností v regionu Kamenice nad Lipou k 31.12. 2011 je nejvíce subjektů v odvětví stavebnictví, kde se nachází 351 subjektů. Následující nejpočetnější odvětví je velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel s 332 subjekty. Naopak nejmenší zastoupení v regionu mají subjekty soustřeďující se na výrobu a rozvod elektřiny, plynu a vody, nachází se jich zde pouhých 6 z toho 5 v Kamenici nad Lipou a 1 v Černovicích.

Z hlediska hospodářských sfér více jak polovina (54,8 %) všech ekonomických subjektů spadá do terciární tzv. nevýrobní sféry (927 subjektů). V rámci nevýrobní sféry je největší zastoupení ekonomických subjektů soustřeďující se na velkoobchod, maloobchod opravy a údržby motorových vozidel, které se na celkovém počtu ekonomických subjektů podílí cca 20 %. Dále následuje činnost v oblasti nemovitostí a pronájmu se 195 subjekty. Třetí největší podíl v terciální sféře mají ostatní veřejné a sociální a osobní služby se 140 subjekty.

Výrobní sféra v regionu tvoří 572 subjektů, což představuje 33,8 %. Největší zastoupení má stavební průmysl, na který se v regionu soustředí 351 subjektů a tvoří z celkového počtu registrovaných ekonomických subjektů 20,7 %. Druhým důležitým pilířem v sekundéru regionu je zpracovatelský průmysl s 215

¹⁶ Do roku 2008 byla odvětvové struktura zaměstnaných hodnocena podle kódu OKEČ (Odvětvová klasifikace ekonomických činností). Od 1.1. 2009 vyšla v platnost nová klasifikační metoda podle kódu CZ –NACE.

subjekty. Mezi 3 nejvýznamnější odvětví v rámci zpracovatelského průmyslu v regionu je strojírenský a kovodělný průmysl, dřevozpracující a nábytkářský průmysl, textilní, oděvní a kožedělný průmysl.

Zemědělská výroba se hlavně kvůli poloze a klimatickým podmínkám v regionu soustředí převážně na pěstování brambor, obilí a kukuřice chov prasat a skotu. V regionu se vyskytuje 194 ekonomických subjektů soustřeďujících se na zemědělství, lesnictví a rybolov, což představuje 11,5 % ze všech registrovaných subjektů. Tato hodnota výrazně převyšuje podíl České republiky. Mezi největší a nejvýznamnější ekonomické subjekty patří ZD Kalich Kamenice nad Lipou, ZD Černovice u Tábora, ZEMO – PROFIT a.s. Mnich a ZD Těmice.

Tabulka 13: Počet ekonomických subjektů podle klasifikace ekonomických činností v regionu Kamenice nad Lipou k 31.12.2011

OBEC	Zemědělství, lesnictví a rybařství	Zpracovatelský průmysl	Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	Stavebnictví	Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba mot. vozidel	Doprava, skladování a spoje	Ubytování a stravování	Finanční zprostředkování	Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájem; podnikatelské činnosti	Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	Vzdělávání	Zdravotnictví a sociální péče; veterinární činnosti	Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	celkem
Bohalín	5	5	0	10	7	0	2	0	2	2	1	0	4	38
Bořetín	6	4	0	2	7	0	3	0	2	2	0	0	0	26
Černovice	45	45	1	79	75	10	21	11	36	5	8	5	38	379
Hojovice	5	1	0	2	2	0	2	0	1	2	0	0	1	16
Kamenice nad Lipou	75	109	5	178	192	13	62	23	119	4	14	12	67	873
Křeč	6	6	0	6	5	2	5	0	3	2	0	0	1	36
Lhota-Vlasenice	5	1	0	3	1	0	3	1	2	3	1	0	2	22
Lidmaň	11	9	0	6	5	0	3	0	3	2	0	1	6	46
Mnich	20	9	0	21	12	0	2	2	8	4	1	0	7	86
Rodinov	1	7	0	14	8	0	4	0	4	2	1	0	3	44
Těmice	13	11	0	18	9	1	7	3	11	2	0	0	4	79
Včelnička	2	8	0	12	9	0	4	0	4	2	0	0	7	48
Region Lamenice n/L	194	215	6	351	332	26	118	40	195	32	26	18	140	1693

Zdroj: Registr ekonomických subjektů

V regionu se nacházejí převážně ekonomické subjekty bez zaměstnanců, kterých je 905. Největší podíl v této kategorii, jako i v ostatních skupinách, tvoří Kamenice nad Lipou a Černovice. Se zvyšujícím počtem zaměstnanců se zároveň snižují počty ekonomických subjektů. Největší dvě firmy v kategorii 250-499 jsou

v obci Kamenice nad Lipou.¹⁷ Jsou to firmy Edscha automotive Kamenice s.r.o., která je jednou z 19 světových poboček skupiny Edscha, která sídlí v Německu ve městě Remscheid. Od roku 2010 však patří španělskému koncernu Gestamp Automoción. Český závod s vlastním vývojem vyrábí a dodává díly automobilkám z Evropy, Asie i Ameriky.¹⁸ Další firmou v této kategorii je Pampus Automotive s.r.o. Tato firma se zabývá výrobou svařovaných a lisovaných dílů pro automobilový průmysl. K hlavním zákazníkům patří firma VBG, Johnson Controls, DAF a další firmy v oboru automobilového průmyslu.¹⁹

Ostatní významní zaměstnavatelé v regionu Kamenice nad Lipou jsou Ústav sociální péče Černovice s 200-249 zaměstnanců, I.Kamenická stavební a obchodní firma s.r.o., která spadá společně s Jednotou, spotřebním družstvem v Kamenici nad Lipou a s Zemědělským družstvem Černovice u Tábora do skupiny 100 – 199 zaměstnanců.²⁰

Tabulka 14: Počet ekonomických subjektů podle kategorie počtu zaměstnanců v regionu Kamenice nad Lipou 2011

Název obce	CELKEM k 31. 12. 2011	Neuvedeno	Bez zaměstnanců	1 - 5 zaměstnanců	6 - 9 zaměstnanců	10 - 19 zaměstnanců	20 - 24 zaměstnanci	25 - 49 zaměstnanců	50 - 99 zaměstnanců	100 - 199 zaměstnanců	200 - 249 zaměstnanců	250 - 499 zaměstnanců
Bohdalín	38	16	17	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Bořetín	26	12	9	4	1	-	-	-	-	-	-	-
černovice	379	200	153	13	3	3	1	2	2	1	1	-
Hojovice	16	8	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamenice nad Lipou	873	467	332	37	10	9	2	5	6	2	-	2
Křeč	36	23	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lhota-Vlasenice	22	13	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lidmaň	46	29	14	1	1	-	-	-	1	-	-	-
Mnich	86	49	31	5	-	-	-	1	-	-	-	-
Rodínov	44	23	18	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Těmice	79	37	33	6	1	1	-	1	-	-	-	-
Včelnička	48	28	17	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Region Kamenice n/L	1 693	905	651	79	16	14	3	9	9	3	1	2

Zdroj: Registr ekonomických subjektů

¹⁷ V původní tabulce z Registru ekonomických subjektů, která mi byla poskytnuta, byly v Kamenici nad Lipou uvedeny tři firmy v kategorii 250-499 zaměstnanců. Po přezkoumání jsem zjistila, že tento údaj je chybný, jelikož firma Edscha změnila svůj název a v registru je vedena jak pod starým, tak novým názvem, tudíž jako dvě firmy.

¹⁸ Zdroj: internetový odkaz - <http://www.edscha.com/cz/cz/>

¹⁹ Zdroj: internetový odkaz - <http://www.pampus-automotive.cz/>

²⁰ Informace z Ústavu územního rozvoje orp Pelhřimov

11 CESTOVNÍ RUCH

Region Kamenice nad Lipou může nabídnout případným návštěvníkům mnoho méně významných památek a zajímavostí (zámky, muzea, kostely), oblast je spojena se jmény celé řady významných osobností, jako je Otokar Březina, Vítězslav Novák, Tomáš Štítný ze Štítného, Jakub Hron Metánovský a další.

Územím regionu prochází rozvinutá síť turistických stezek a cyklotras. Okolní příroda je vhodná k výletům na kole, projížďkám na koni, rybaření, houbaření a jiným aktivitám spojených s přírodou. V zimě je region vhodný převážně pro běžecké lyžování, ale nachází se zde i sjezdovka s vlekem v Kamenici nad Lipou.

Nejvýznamnějším lákadlem pro turisty do regionu je úzkokolejná trať, která vede z obce Obrataň do Jindřichova Hradce. V létě tudy projíždí parní lokomotiva a poskytuje nevídaný zážitek dospělým i dětem.

Kulturní vyžití v regionu a s tím spojeno trávení volného času je na poměrně dobré úrovni. Nejvíce zajímavostí se nachází v samotném centru regionu v obci Kamenice nad Lipou. Pořádají se zde různé soutěže, slavnosti města, přehlídky, výstavy ve zdejších zámku atd. Ve městě je k dispozici muzeum, knihovna, hřiště, koupaliště, dětské koutky, tělocvična s posilovnou a jiné zajímavá místa, kde lze trávit volný čas. Podobně je na tom město Černovice, které má jen o něco užší škálu možností kde trávit volný čas. Ve všech centrálních sídlech jednotlivých obcí se nachází dětské hřiště a koupaliště.

11.1 KULTURNÍ PAMÁTKY²¹

V regionu se nenachází nikterak významné a turisty navštěvované kulturní památky, zdejší kulturní památky jsou spíše místního významu. Jedinou zajímavou obcí z hlediska cestovního ruchu je Kamenice nad Lipou

- **Bohdalín**

V obci Bohdalín se nachází poutní místo Váňova studánka, dále zde můžeme nalézt památník padlým občanům v II. Světové válce.

²¹ Informace jsou převzaty z internetových odkazů jednotlivých obcí

- Černovice

V Černovicích se nachází zámek, jehož prostory v současné době využívá diagnostický ústav pro děti a mládež. Dále je zde k vidění socha Jana Nepomuckého, kostel Povýšení svatého Kříže a nedávno opravovaný Židovský hřbitov.

- Hojovice

Nejvýznamnější kulturní památkou obce je kostel sv. Václava postavený z roku 1713.

- Kamenice nad Lipou

V obci Kamenice nad Lipou se nachází zámek, ve kterém v současné době mohou návštěvníci města vidět expozici hraček, kovaných předmětů a studijní depozitář nábytku. Okolo zámku se rozprostírá anglický park se starou lípou, podle které dostala Kamenice svůj název. Památná lípa byla v zámecké zahradě vysazena roku 1248. Další kulturní památkou je lesní hřbitov Bradlo s kaplí sv. Máří Magdalény. Ve městě se dále nachází křížová cesta, židovský hřbitov a kostel Všech svatých.

- Křeč

V obci Křeč tvoří nejvýznamnější památku Památník poslední Tábořské bitvy. Tento památník ve tvaru kalichu byl slavnostně odhalen v roce 1935.

- Mnich

V této obci můžeme nalézt kostel sv. Jana Křtitele a památník Slovanského bratrství.

- Rodinov

V roce 1928 zde byl odhalen památník věnovaný obětem 1. sv. války. V roce 1967 byla odhalena pamětní deska rodákovi a vůdci vídeňských Čechů.

- Těmice

V Těmicích se z kulturních památek nachází pouze kostel sv. Evangelisty a Myslivna.

- Včelnička

Kulturní památku v obci Včelnička představuje litinový kříž, který je památkou významné zdejší hutní výroby.

12 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Doprava

Ve většině případů dopravní sítě ve vlastnictví obce je nutná oprava či rekonstrukce. Nejhůře jsou na tom obce Bořetín a Hojovice. V těchto obcích je převážný problém nedostatku financí na opravu a rekonstrukci silnic. Obce Lhota–Vlasenice, Lidmaň, Mnich a Rodinov by postupem času potřebovaly opravit či rekonstruovat okolo 50 % silniční sítě. Naopak velmi dobrý stav silnic mají Kamenice nad Lipou, Černovice, Bohdalín a Těmice. Procentuální zastoupení opravy silnic se zde pohybuje do 25 %.

Dalším okruhem spadající pod dopravu byla otázka autobusové dopravy, zda obcím vyhovuje kapacita těchto služeb a s tím spojeno počty autobusových zastávek. Polovina starostů odpověděla, že kapacita autobusových spojů v obcích je vyhovující, naopak druhá polovina není s touto službou velmi spokojena. Obce, které by uvítaly změnu autobusové spojů, jsou Bořetín, Hojovice, Lidmaň, Těmice a Rodinov. Většina obcí, které postrádají železniční dopravu, podotkla, že obyvatelé postrádají možnost víkendových spojů. Odpověď na otázku, zda jsou obyvatelé spokojeni s počtem autobusových zastávek, zněla ve všech obcích vyhovující. Pokračujícím bodem dotazníkového šetření bylo zjištění, kam a v jaké míře obyvatelé využívají dopravní prostředky k přepravě do zaměstnání a za službami. Cíl dojížděky za prací (i službami) v rámci regionu je zaznamenán na obrázku č. 2, který se zcela shoduje s výpovědi respondentů. Mimo region vyjíždějí obyvatelé převážně do Pelhřimova, Jindřichova Hradce a Tábora. Následující část, míra využívání dopravních prostředků, je pouze orientační, ale i tak starostové usoudili, že převážná většina obyvatel využívá možnost individuální automobilové dopravy. Železniční doprava z důvodů časové náročnosti je obyvateli využívána velmi zřídka.

Obslužná infrastruktura

Hlavní druhy služeb dostupných v obcích jsou vyznačeny v tabulce č. Kamenice nad lipou má nejrozšířenější škálu a počet poskytovaných služeb.

Okruh zdravotnictví se zaměřoval převážně na to, zda je pro obyvatele

regionu základní zdravotní péče vyhovující či nikoli a kam za péčí dojíždí. Všem obcím, mimo Hojovice a Křeč, péče vyhovuje. V rámci regionu nejvíce obyvatel za těmito službami dojíždí do obce Kamenice nad Lipou a Černovice, jedná-li se o speciální péči či nemocnici navštěvují města Pelhřimov a Jindřichův Hradec.

Základní školy v regionu zajišťují obce Černovice a Kamenice nad Lipou. Převážná část obcí je spokojena se způsobem zajištění školní výchovy. Do základní školy v Kamenici nad Lipou převážně dojíždějí žáci z obcí Mnich, Bořetín, Lhota-Vlasenice, Těmice, Bohdalín, Včelnička a Rodinov, naopak do Černovic dojíždějí děti z obcí Křeč, Lidmaň a Hojovice. Mateřské školy fungují v Kamenici nad Lipou, Černovicích, Mnichu a Rodinově. Z hlediska středoškolského vzdělání převážná část starostů odpověděla, že většina studentů z obcí dojíždějí do středních škol v Pelhřimově nebo Jindřichově Hradci, naopak za vysokoškolským vzděláním do Českých Budějovic a Prahy.

Technická infrastruktura

Výsledky technické infrastruktury jsou uvedeny v tabulce č.8: Stav technických sídel v regionu Kamenice nad Lipou

Zemědělství

Nejvíce zemědělců v regionu Kamenice nad Lipou vlastní obhospodařované plochy do 10 ha. Obce Černovice, Křeč, Lidmaň, Mnich, Těmice uvedly, že jeden subjekt obhospodařuje plochu 10 – 50 ha. Obec Kamenice nad Lipou má počet subjektů v této kategorii pět. Nad 50 ha půdy obhospodařuje pouze zemědělské družstvo Černovice a Kamenice nad Lipou.

Tabulka 15: Výsledky dotazníkové ho šetření obcí regionu Kamenice nad Lipou 2012

		Bodalín	Bořetín	Černovice	Hojovice	Kamenice n/L	Křeč	Lhota-Vlasenice	Lidmaň	Mnich	Rodínov	Témice	Včelníčka
Dopravní síť	ve správě obce	2,8	2	27	3	42	8	10	15	25	10	24	5
	oprava	0,2	0,5	4,5	1,5	5	2	1	3,5	10	4	5	2
	rekonstrukce	0,4	1,5	2	0,5	2	1	4	5	3	1	0,5	0
Doprava osob (za prací a službami)	autobus. doprava	V	N	V	N	V	N	N	V	V	N	N	V
	počet zastávek	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
	autobusem	20	12	33	15	36	32	32	46	21	36	34	31
	vlakem	0	6	5	5	16	14	0	0	10	7	0	16
	autem	76	72	62	80	48	54	68	54	69	57	66	53
Služby	komunální služby												
	kadeřnictví, kosmetika	1	0	5	0	8	1	0	0	4	1	0	0
	prádely, čistírna	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	půjčovny zboží	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	pohřebnictví	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	zahradnictví	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0
	opravné a výrobní služby												
	TV, spotřební, elektro.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	motorová vozidla	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0
	dřevozpracující p.	1	1	4	0	7	0	0	1	3	1	2	0
	kovozpracující p.	1	0	2	0	5	0	1	0	1	0	0	0
	stavební	1	0	2	0	7	1	0	0	2	0	1	1
	krejčí, švadlena	1	0	0	0	3	1	1	0	1	0	0	1
	kožeděná p.	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0
	obchod - prodej - pohostinství												
	obchodní střed.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
prodejny	1	1	8	1	15	1	1	1	1	1	1	1	
pohostinství	1	0	3	0	7	1	1	2	1	1	1	1	
Zdravotní péče		V	V	V	N	V	N	V	V	V	V	V	V
Zemědělství - velikost obchospodařovaných ploch	do 10 ha	1	2	5	1	7	-	1	1	2	1	2	1
	10-50 ha	-	-	1	-	5	1	-	1	1	-	1	-
	nad 50 ha	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-

zdroj: vlastní šetření

Poznámky: V – vyhovuje, N - nevyhovuje

13 SWOT ANALÝZA

- **SLABÉ STRÁNKY**

- Depopulace obyvatel
- Nízká obslužnost území z hlediska železní sítě
- Klesající poptávka po hromadné dopravě
- Špatný technický stav vozovek
- Nedostatečný rozvod plynovodu na území regionu
- Vyšší podíl subjektů v zemědělství
- Nízká úroveň služeb
- Nedostatečná zdravotnická prevence, především u dětí a mládeže v malých obcích
- Nedostatečná vybavenost území turistickou infrastrukturou

- **SILNÉ STRÁNKY**

- Poloha území
- Kvalitní dopravní napojení (silnice I.tř.)
- VTL plynovod procházející územím
- Nízká míra nezaměstnanosti
- Vyhovující síť mateřských a základních škol
- Vyhovující síť lékařské péče
- Vybavení regionu územně plánovací dokumentací
- Kvalita pitné vody
- Procházející úzkorozchodná trať regionem

- **PŘÍLEŽITOSTI**

- Koordinace autobusové a vlakové dopravy
- Navazování spolupráce s okolními regiony
- Podpora služeb zemědělství a lesnictví
- Rozšíření nabídky středních škol
- Využití potenciálu cestovního ruchu
- Rozvoj služeb zaměřených na děti a mladé rodiny

- **HROZBY**

- Depopulace území
- Zvyšující se podíl starých občanů
- Migrace mladých obyvatel z regionu
- Útlum hromadné dopravy
- Malá nabídka středních a odborných škol
- Pokles obyvatel v předproduktivním věku a s tím spojená hrozba uzavření mateřských a základních škol

14 SOCIÁLNĚ – EKONOMICKÉ MOŽNOSTI ROZVOJE REGIONU

Region Kamenice nad Lipou je nodálním regionem s venkovským charakterem. K vypracování této kapitoly posloužily strategie mikroregionů – Hrotovicko, Chelčicko – Lhenického a Mostěnka, které mají podobný charakter jako Kamenicko a tudíž zahrnují podobné rozvojové problémy, které jsou nadále zkoumány a porovnávány. Tento fakt vede zároveň k potvrzení základní hypotézy.

Cílem sociálně – ekonomických možností rozvoje regionu Kamenice nad Lipou je navrhnout účinný plán rozvoje do budoucnosti a dosáhnout tak celkového rozvoje regionu.

Priority a aktivity strategie rozvoje regionu Kamenice nad lipou vychází ze tří základních zdrojů. Prvním zdrojem je analytická část strategie regionu, druhým zdrojem je diskuze se starostmi obcí, kteří přikládali své návrhy a připomínky. Třetí zdroj tvoří již zmíněné strategie rozvoje mikroregionů.

Podle současné analýzy regionu a vymezení problémových oblastí byly určeny čtyři hlavní cíle regionu Kamenice nad Lipou. Jedná se převážně o priority, které jsou v regionu potřeba řešit přednostně, nelze tedy mluvit o komplexní strategii regionu. Hlavní cíle regionu byly stanoveny takto:

- 1. Zlepšení vybavenosti obcí** – Jedná se převážně o zkvalitnění dopravní infrastruktury a vybavenost obcí z hlediska technické infrastruktury. Tento cíl vede ke zkvalitnění bydlení v obci a nalákání nového obyvatelstva.

- 2. Rozvoj lidských zdrojů** – Jedná se o směr, který nabízí velkou škálu činností, aktivit a možností pro rozvoj regionu. Tento cíl výrazně nezasahuje do rozpočtů obce. Zaměřuje se převážně na kvalitu života v obcích a s tím spojenou spokojenost občanů a jejich zabránění stěhování z obcí. Zásadním cílem je udržení mladého a perspektivního obyvatelstva, které je hnací silou rozvojových aktivit, proto je nutné zajistit rozmanité pracovní uplatnění na místním trhu práce, ale samozřejmě je kvalitní dostupnost sociální a lékařské péče.

- 3. Rozvoj cestovního ruchu** – tento cíl by měl vést ke zvýšení návštěvnosti regionu jak domácími tak i zahraničními hosty. Místním obyvatelům by měl rozvoj cestovního ruchu nabídnout možnosti, jak příjemně strávit volný čas. Jelikož se v regionu nenachází významnější kulturní či přírodní památky, je třeba se zaměřit na již kvalitně vybudovanou cykloturistickou síť, kterou je potřeba více udržovat a samozřejmě stále zdokonalovat. Další možností v regionu je soustředění na venkovský cestovní ruch, který zanechává místní tradice a folklór, které mohou být lákadlem pro turisty. Nejvíce tohoto druhu ruchu využívají mladé rodiny s dětmi a starší občané. Jelikož rostou počty nemocných dětí z velkoměst, které potřebují ozdravný pobyt v přírodě, mohlo by být řešení regionu Kamenice nad Lipou zaměřeno na instituce ozdravných pobytů pro děti i dospělé.

- 4. Hospodářská rozvoj** – Hospodářská rozvoj je v současné době považován za jeden z prioritních ukazatelů prosperity a funkčnosti daného území. Pro region Kamenice nad Lipou je potřeba podpory především malého a středního podnikání a snaha o udržení a rozvoj stávajících ekonomických subjektů

1. Zlepšení vybaveností obcí²²

Opatření: 1.1 Zkvalitnění dopravní sítě

CÍLE OPATŘENÍ: Posílení rozvojového potenciálu regionu z hlediska kvalitní dostupnosti služeb a nabídky regionu.

1.1.1 Oprava a rekonstrukce dopravní sítě v regionu

Aktivita:

- *Oprava silnic v majetku obcí. Tato aktivita vychází z rozhovoru ze starosty, kdy nevyhnutelná potřeba opravy silnic je v obcích Hojovice, Lhota-Vlasenice, Rodinov, Mnich a Lidmaň. Dále z rozhovoru vyplynulo, že potřeba opravy či rekonstrukce je i u silnic, které nepatří pod správu obcí. Tato aktivita by mohla mít přínosnost pro posílení zájmu o pozemky pro případné nové podnikatelské subjekty.*

1.1.2 Zlepšení a posílení hromadné autobusové dopravy

V posledních letech je snaha o vyšší využívání autobusové dopravy vůči individuální dopravě, jelikož je tímto způsobem méně zatěžováno životní prostředí.

Aktivita:

- *Zajištění autobusové dopravy v obcích mimo pracovní dny Jde převážně o obce, kde chybí železniční doprava. Jedná se spíše o aktivitu hypotetickou, jelikož 1/3 starostů si nebyla jista, zda by autobusová doprava o víkendu byla ve větší míře využívána, ale šanci by tomu zajisté dávali, jelikož by tato aktivita mohla zvýšit zájem o trvalý pobyt mladých rodin v obcích.*
- *Posílení autobusové dopravy v obcích Bořetín a Hojovice, jelikož je v těchto obcích absence autobusů od 4 hodin odpoledne.*
- *Poupravení dopravních řádů a některých autobusových a vlakových linek, jelikož starostové uvedli, že by obyvatelé obcí*

²² Jedná se o prioritu, která se vyskytuje u všech strategií mnou vybraných mikroregionů. Vesměs tato priorita zahrnuje i podobná opatření a aktivity ve všech třech srovnávacích mikroregionech. Ovšem, lze nalézt i příklady, které nejsou vhodné, jako prioritní řešení pro region Kamenice nad Lipou např. rozvoj informačních technologií, konkrétněji rozvoj informačních center, které jsou pro tak malé obce na Kamenicku, naprosto nereálné.

rádi uvítali více autobusových spojů během dopoledne, než v odpoledních hodinách.

Opatření: 1.2 Vybavenost sídel technickou infrastrukturou

CÍLE OPATŘENÍ: Zlepšení kvality životního prostředí, konkrétně vodních ploch a zdrojů, prostřednictvím napojení více domů na kanalizaci a čističky odpadních vod. Napojení obcí na plynovodní síť a zabezpečit signál všech mobilních operátorů.

1.2.1 Vybudování kanalizace a čističky odpadních vod v sídlech (viz dotazníkové šetření obcí)

Aktivita:

- *vybudování kanalizace a čističky odpadních vod v sídlech, kde v současné době nejsou vybudovány. Mělo by se dbát na již moderní pojetí jak kanalizační sítě (nejen dešťová ale i splašková), tak ČOV.*
- *rozšíření a modernizace kanalizační sítě a ČOV v sídlech, kde již vybudovány jsou, ale zastaralým způsobem, nebo je potřeba vybudovat nové stokové sítě.*
- *Biologické čištění odpadních vod*

1.2.2 Vybudování rozvodů plynovodní sítě (viz dotazníkové šetření)

Aktivita:

- *Vybudování plynovodu pro případné připojení obcí (sídel). Ovšem ne všechny obce mají zájem o napojení na plynovod, jelikož se jedná o velice drahou investici a obce v současné době nemají dostatečné finance.*
- *rozšíření počtu domácností připojených na plynovod v obcích, kde je již přípojka na plyn. Toto připojení může mít další vliv na rozhodování možných nových obyvatel regionu, jedná se totiž o „komfort“ při provozování topných soustav v bytech.*

1.2.3 Zlepšení vodohospodářské infrastruktury

Dle starostů je kvalita pitné vody ve všech sídlech prvotřídní jakosti, ovšem případná prevence a rekonstrukce ochranných prvků pro vodní zdroje pitné vody a oprava vodovodních trubek jsou podle nich nevyhnutelné.

Aktivita:

- *Zajištění a rekonstrukce ochranných prvků pro nezávadný odběr vody ze současných vodních zdrojů*
- *Oprava a rekonstrukce současných vodovodních trubek, které vyžaduje 5 obcí (Křeč, Hojovice, Lhota-Vlasenice, Bořetín, Bohdalín)*

2. Rozvoj lidských zdrojů

Opatření: 2.1. Udržení obyvatelstva v území

CÍLE OPATŘENÍ: Zajištění základní úroveň občanské vybavenosti a poskytování služeb. Dalším cílem k udržení obyvatelstva na území je kvalita bydlení a nabídka pozemků pro možnou výstavbu domů či bytů.

2.1.1 Zkvalitnění občanské vybavenosti a služeb

Aktivita:

Obec	Název akce	Upřesnění
Bohdalín	Oprava kulturního domu	Výměna oken a zateplení
Bořetín	Rekonstrukce autobusové zastávky	
Černovice	Výstava sportovního areálu a obchodního centra	
Kamenice n/L	Posílení služeb pro mladé obyvatele či děti – posilovna, fitness centrum, bazén..	
Křeč	Dětské hřiště	Modernizace současného hřiště (prolézačky, fotbalové hřiště..)
Lidmaň	Oprava koupaliště	Oprava skokánku, vyčištění vody a úprava okolí
Lhota-Vlasenice	Rekonstrukce pohostinství	Oprava střechy a podlahy
Mnich	Zajištění zdravotnické péče	Pronájem ploch
Rodinov	Modernizace mateřské školy	Zateplení a rekonstrukce dětského hřiště

Těmice	Rekonstrukce KD	Oprava střechy a výměna oken
Včelnička	Výstava sportovního areálu	Modernizace a rozšíření současného hřiště

Zdroj: Vlastní šetření: Informace jsou poskytnuty z rozhovoru se starosty obcí

2.1.2 Podpora bytové výstavby a výstavby domů

Aktivita:

- *Oprava současného bytového fondu, jelikož stávající fond v regionu Kamenici nad Lipou je v mnoha případech značně zastaralý (viz kapitola 6.2.3 Byty a bydlení, Tabulka 7). U takto starých bytů lze očekávat vyšší náklady na provoz, tudíž je zapotřebí rekonstrukce a modernizace bytů, a s tím spojeno nalákání osob k trvalému bydlišti v regionu.*
- *Nabídka pozemků pro výstavbu domů za nízkou cenu v příhodné poloze. Samozřejmostí je zajištění kvalitní dopravní dostupnosti v obci a technické vybavenosti obcí.*
- *Poskytnutí pronájmu obecních bytů pro rodiny, ve kterých budou bydlet po dobu výstavby vlastního domu v obci*

Opatření: 2.2. Rozvoj vzdělanosti a podpora zaměstnanosti

CÍLE OPATŘENÍ: Zajistit rozvoj, zkvalitnění a modernizaci samotných vzdělávacích institucí a vzdělávání zaměstnanců škol.

2.2.1 Udržení a rozvoj současných základních škol a mateřských škol

Aktivita:

- *Navýšení kapacity dětí v mateřské škole v Mnichu*
- *Rekonstrukce mateřské školy v Rodinově (viz 2.2.1)*
- *Využití potenciálu Speciální mateřské školy Kamenice nad Lipou, která by při vzrůstající propagaci a finanční podpoře zaměřenou na modernizaci školy mohla do města nalákat rodiny s dětmi, pro které je tato speciální péče nezbytná.*
- *Rozšíření volnočasových aktivit ve školách. Např.: vzrůstající zájem o výstavbu horolezecké stěny v areálu školy Kamenice nad Lipou*
- *Rozšíření pedagogického obzoru pomocí metodických seminářů, besed a přednášek, které by mohly pořádat samotné instituce či obec. Jedná se o semináře, besedy a přednášky, zaměřené na nové výchovné a moderní metodiky, které se*

používají ve školství. Tato aktivita by měla zabránit zastaralým a ne vždy vhodným přístupům.

2.2.2 Podpora v rozvoji středních škol

Aktivita:

- *Otevření nového oboru Ošetřovatel na Střední škole Kamenice nad Lipou z důvodů vysoké poptávky.*
- *Finanční podpora v rámci drobných oprav a rekonstrukcí, popřípadě podpora v pořádání maturitních a absolventských plesů (pronajmutí sálu bez poplatku)*

2.2.3 Zvyšování kvality pracovní síly

Aktivita:

- *Poskytnutí možnosti rekvalifikačních kurzů*
- *Semináře, besedy a přednášky zaměřené na zvýšení kvality pracovní síly*

3. Rozvoj cestovního ruchu²³

V posledních několika letech je cestovní ruch jedno z nejvíce se rozvíjející odvětví. V regionu Kamenice nad Lipou převážně chybí významné kulturní či přírodní památky, proto by se měl region v zásadě soustředit na rozvoj a kvalitu turistické infrastruktury venkovského turistického ruchu.

Opatření: 3.1. Rozvoj turistické infrastruktury

CÍLE ROZVOJE: Nabídnout turistům kvalitní ubytovací zařízení. Rozvíjet cykloturistickou síť a podporovat venkovský turistický ruch.

1.1.1 Zvýšení nabídky ubytovacích kapacit

Tento bod byl přidán do strategie na popud starostů obcí, kteří vidí významný problém v kapacitě a kvalitě ubytovacích zařízení, jako příklad nedostatečné kapacity ubytování může být fakt, že turisté, kteří do regionu či samotné Kamenice nad Lipou dorazí, nemají možnosti ubytování, jelikož se zde doposud žádný penzion či hotel nenachází.

Aktivita:

²³ Rozvoj cestovního ruchu se oproti strategiím, se kterými je Kamenicko srovnáváno, v mnoha směrech liší. Mikroregiony se převážně zaměřují na kulturní památky v jejich oblasti, zatímco tento o tyto památky je region Kamenice nad Lipou takřka ošizen.

- *Dokončení výstavby hotelu Berger v Kamenici nad Lipou*

3.1.2 Rozvoj turistických a cykloturistických tras

Aktivita:

- *Značení turistických a cykloturistických tras*
- *Rozšiřování turistických a cykloturistických tras a*
- *Zajištění údržby současných turistických a cykloturistických tras*

3.1.3 Propagace cestovního ruchu

Aktivita:

- *Vydávání publikací o obcích spadajících do regionu*
- *Rozšíření webových stránek obcí (př. Seznamy kulturních a sportovních akcí, fotogalerii...)*

3.1.4 Rekonstrukce kulturních památek obcí

Aktivita:

- *Oprava a údržba kulturních památek a památných míst.*

3.1.5 Zvýšení nabídky pro vyžití návštěvníků

Aktivita:

- *Rozšíření kulturních a sportovních nabídek pořádaných obcí a zajištění propagace prostřednictvím kulturních a sportovních kalendářů, které by byly k dispozici na webových stránkách obcí.*

4. Rozvoj hospodářství

Opatření: 4.1 Podpora a rozvoj podnikatelských aktivit

CÍLE OPATŘENÍ: Zajištění vhodných ploch a objektů pro podnikání. Podpora stávajících menších a středních ekonomických subjektů. Zajistit jejich rozvoj např. zvýšení počtu zaměstnanců a tím pádem i snížení nezaměstnanosti v regionu. Vznik dobrých podmínek pro nezaměstnané v regionu.

4.1.1 Rozšiřování a vybudování menších průmyslových zón převážně na území města Kamenice nad Lipou, popřípadě Černovic.

Aktivita:

- *Potřeba poskytnou výhodné pozemky a polohu případných vzniklých zón.*

4.1.2 Modernizace výrobní techniky převážně u větších ekonomických subjektů (firma Edscha, Pampus Automotive)

4.1.3 Nabídka ploch a objektů pro podnikání s možností i zahraničních investorům

Region díky své poloze nabízí velmi výhodné podmínky pro podnikání, jedná se převážně o polohu v rámci ČR ale i příznivou dopravní dostupnost, jelikož se region nachází na rozmezí kraje Vysočina a Jihočeského kraje a zároveň nedaleko státních hranic s Rakouskem, mohl by využít spolupráci se zahraničními investory, jestliže by měl k dispozici nabídku dobře umístěných pozemků za nízkou cenu.

Aktivita:

- *Příprava a trvalé udržování možných pozemků a objektů, které by byly vhodné pro případné investice*
- *Pronájem nebo prodej nebytových prostor k účelům podnikání*
- *Pronájem nebo prodej brownfields k účelům podnikání – stará sklárna v obci Včelnička, nevyužívaný bývalý pivovar v obci Kamenice nad Lipou, nevyužívané zemědělské budovy atd.*
- *Vytvoření katalogů vhodných ploch či objektů pro případné zájemce (investory, které by obsahovaly všeobecné informace a rozloze, umístění, ceně atd.*

4.1.4 Podpora současných podniků a podnikatelských aktivit

Aktivita:

- *Umožnění propagace firem na webových stránkách obcí*
- *Zlepšení stavu infrastruktury*

Opatření: 4.2 Podpora a rozvoj zemědělské výroby

CÍLE OPATŘENÍ: Zemědělství v tomto regionu nabízí mnohem vyšší počet pracovních míst ve srovnání s Českou republikou. Jelikož je zde zaměstnáno vyšší procento obyvatel, měl by tento region dbát na podporu a rozvoj zemědělské výroby, především způsobem modernizace zemědělských družstev.

4.2.1 Zkvalitnění zemědělské vybavenosti

Toto opatření by vedlo ke zvýšení produkce a zkvalitnění celého výrobního procesu. Jedná se zejména o nákupy nových obdělávacích a zpracovávacích strojů.

Aktivita:

- *Mechanizace a modernizace strojů. Tato aktivita se vztahuje převážně na malé obce, které nemají dostatek financí na nákup nových zemědělských strojů. Nejvíce by tuto aktivitu uvítal starosta obce Lidmaň, avšak ve zbylých obcích by taktéž uvítali zvýšení mechanizace a modernizace současných strojů a postupů.*
- *Rekonstrukce a modernizace současných zemědělských objektů, kterých se v regionu nachází vysoké množství a nejsou nikterak využívány (např. nevyužívaný prasečák a slepičárna v obci Těmice). Pokud nebudou využity zemědělských důvodů, navrhovala bych jejich prodej či pronájem pro případný rozvoj podnikání, nebo jejich stržení a pozemek nabídnou pro výstavbu nových budov.*
- *Zainvestování do zalesňování neobdělávaných objektů s případnými výnosy těžby dřeva.*

15 ZÁVĚR

Záměrem této práce bylo poukázat na možnosti sociálně - ekonomického rozvoje v regionu Kamenice nad Lipou. Kamenicko z hlediska počtu obyvatel zaznamenalo v posledních 90. letech prudký pokles. S tímto faktem souvisí i zásadní změna sídelní struktury. Převážný počet sídel má do 199 obyvatel, tudíž zde nelze počítat, že by tyto sídla byly budoucím lákadlem pro mladé rodiny s dětmi. Bilance obyvatel z hlediska celkového přírůstku zaznamenává za posledních 20 let výrazný úbytek obyvatelstva. Na tomto trendu se podílí jak přirozený úbytek, tak migrační úbytek a potvrzuje tímto první hypotézu stanovenou na začátku práce, že Kamenicko ztrácí na „atraktivnosti“ a pomalu se vylidňuje. Z hlediska věkové struktury obyvatelstva má region průměrný index stárí za všechny obce 158,8 %, což výrazně převyšuje celorepublikový průměr. Naopak zásadní výhodou regionu je velmi nízká míra nezaměstnanosti, která je v roce 2011 téměř o 2 % nižší než ČR. Toto zjištění zároveň vyvrací původní hypotézu, že region Kamenice nad Lipou bude mít vyšší míru nezaměstnanosti, než míra nezaměstnanosti České republiky. Pro Kamenicko je typické velké procento obyvatel pracujících v zemědělství. Rozdíl mezi procentuálními hodnotami průměru v regionu a ČR je téměř 19 %. Z hlediska struktury hospodářských sektorů v regionu zaujímá region cca 1700 ekonomických subjektů, z nichž se největší počet soustředí na stavebnický průmysl a pouze 2 subjekty mají více než 250 zaměstnanců. Na závěr práce byla z předchozí analýzy území zpracovaná SWOT analýza a následně vytvořeny prioritní možnosti sociálně - ekonomického rozvoje regionu, které nabízí možnost koordinace rozvojových cílů v oblastech lidských zdrojů a sociálních a ekonomických oblastech, které jsou vesměs shodné s regiony podobného typu jako Kamenice nad Lipou. Vypracování této práce poukázalo na fakt, že region Kamenice nad Lipou je spíše regionem, který se nikterak nerozvíjí, ale po případných změnách by se tento stav mohl z části změnit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BINEK, J.a kolektiv. (2007) : *Venkovský prostor a jeho oživení*. Gergetown, Praha
- [2] BLAŽEK, J – UHLÍŘ, D.(2002) : *Teorie regionálního rozvoje*. Karolinum, Praha
- [3] GERŠLOVÁ,K. (2003): *Regionální rozvoj a strategické plánování na příkladu mikroregionu Vamberecko*, magisterská práce, Praha: Univerzita Karlova
- [4] HÁK, T.(2002): *Regionální rozvoj, Národní strategie udržitelného rozvoje, svazek 5, sborník z projektu K udržitelnému rozvoji České republiky: vytváření podmínek*, Praha: Univerzita Karlova
- [5] MATES, P., WOKOUN, R .(2001): *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. 1. vyd. Prospektrum, Praha
- [6] MAIER, G., TÖDLING, F. (1998): *Regional - und Stadtökonomik 2*, 3.vydání, SpringerWienNewYork
- [7] MEDEK, F. (2005): *Technická infrastruktura měst a sídel*. 3. přeprac. vydání. ČVUT, Praha
- [8] Kolektiv (2003):*Utváření místa. Příručka k vytváření úspěšných veřejných prostranství*. New York, Brno: Project for Public Spaces, Nadace Partnerství
- [9] KREJČA,K. (2006): *Kamenické kroniky hovoří.Kamenice nad lipou*
- [10] PERLÍN, R.(2000), *Strategický plán mikroregionu*. Nepublikovaný materiál, Praha: Univerzita Karlova,
- [11] REKTOŘÍK, J. a kolektiv (1999) :*Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. MU, Brno
- [12] STEJSKAL, J., TOVÁRNÍK, J. (1992): *Regionální politika a její nástroje*. Praha
- [13] ŠILMÁNKOVÁ, V. (2005): *Aplikace zásad strategického plánování ve veřejné správě členských států Evropské unie*
- [14] ŠKRABAL, I.(2001) : *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*. CpKP , Přerov
- [15] ŠVARCOVÁ, J. a kolektiv (2006): *Ekonomie: stručný přehled: teorie a praxe aktuálně a v souvislostech*. CEED, Zlín

- [16] SVATOŠOVÁ, L. a kolektiv (2005): Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky. České Budějovice
- [17] STUDNIČKA, P. (1998): *750 let Kamenice nad Lipou, 1248 – 1998*. Kamenice nad Lipou
- [18] VANHOVE, N., KLASSEN, L.H. (1987): *Regional Policy: A European Approach*. 2nd ed., Hants, Gower Publishing
- [19] VALEŠ, P. (1999): *Kamenice nad Lipou v historii, kultuře a sportu*. Kamenice nad Lipou
- [20] WOKOUN, R. – MALINOVSKÝ, J. – DAMBORSKÝ, M. – BLAŽEK, J. a kolektiv autorů. (2008): *Regionální rozvoj, východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. Regionální rozvoj*, Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, Praha
- [21] ŽÍTEK, V. (2000) *Regionální ekonomie a politika*, Masarykova univerzita, Brno
- [22] ŽÍTEK, V. a kolektiv (2003): *Teoreticko - metodická východiska hodnocení rozvojových projektů*, MU, Brno

Internetové zdroje:

- [23] Český statistický úřad. Veřejná databáze [online]. [cit. 24.01.2012]. Dostupný z WWW: <<http://www.vdbo.cz>>
- [24] Český statistický úřad. [online]. [cit. 24.04.2012]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz>>
- [25] Geologické a geovědní mapy. [online]. [cit. 15.04.2012]. Dostupný z WWW: <<http://www.geologicke-mapy.cz/regiony/ku-662577/>>
- [26] Integrovaný portál MPSV. [online]. [cit. 09.04.2012]. Dostupný z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>.
- [27] Kamenice nad Lipou. [online]. [cit. 15.04.2012]. Dostupný z WWW: <<http://www.kamenicenl.cz>>
- [28] Sčítání lidu, domů a bytů 2011. [online]. [cit. 23.04.2012]. Dostupný z WWW: <<http://www.scitani.cz>>

- [29] Strategický plán obce a mikroregionu, Metodická příručka. [online]. [cit. 06.05.2012]. Dostupný z WWW: <http://www.partnerstvi-msk.cz/zip/rea_0115g.pdf >
- [30] Strategie rozvoje regionu obcí Lípa. [online]. [cit. 02.05.2012]. Dostupný z WWW: http://www.pocatky.cz/userfiles/file/dokumnety_170.pdf
- [31] Strategie rozvoje mikroregionu Hrotovicko. [online]. [cit. 26.06.2012]. Dostupný z WWW: http://www.hrotovicko.cz/download/strategie_rozvoje.pdf
- [32] Strategie rozvoje mikroregionu Chelčicko - Lhenického. [online]. [cit. 26.06.2012]. Dostupný z WWW: <http://www.chelcicko-lhenicko.cz>
- [33] Strategie rozvoje mikroregionu Moštěnka. [online]. [cit. 26.06.2012]. Dostupný z WWW: <http://www.mostenka.cz/file.php?nid=10561&oid=2398799>
- [34] Systémové a metodické aspekty tvorby strategií rozvoje regionu (VÚSC) České republiky. [online]. [cit. 07.05.2012]. Dostupný z WWW: <<http://www.dhv.cz/regstrat/SRRk/MetREG/MetREG.htm>>

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Základní charakteristické údaje

Tabulka 2: Velikostní struktura sídel regionu Kamenice nad Lipou v letech 1921-2001

Tabulka 3: Bilance obyvatel v jednotlivých letech 1991-2010 v regionu Kamenice nad lipou

Tabulka 4: Bilance obyvatelstva v regionu Kamenice nad Lipou mezi roky 1991-2010

Tabulka 5: Věková struktura obyvatel v regionu, okresu Pelhřimov, kraje Vysočina a ČR v letech 2001 a 2011

Tabulka 6: Vzdělanostní struktura obyvatelstva staršího 15-ti let obcí regionu Kamenice nad Lipou, okresu Pelhřimov, kraje Vysočina a ČR

Tabulka 7: Základní charakteristika bytů a domů v obcích regionu Kamenice nad Lipou

Tabulka 8: Stav technických sídel v regionu Kamenice nad Lipou

Tabulka 9: Vývoj míry nezaměstnanosti v obcích regionu Kamenice nad Lipou v letech 1991, 2001 a 2011

Tabulka 10: Míra nezaměstnanosti v obcích regionu v jednotlivých měsících roku 2011

Tabulka 11: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo v jednotlivých hospodářských sektorech v obcích regionu Kamenice nad Lipou v roce 2001

Tabulka 12: Vyjíždějící do zaměstnání podle cíle dojížděky v obcích regionu Kamenice nad Lipou v roce 2001

Tabulka 13: Počet ekonomických subjektů podle klasifikace ekonomických činností v regionu Kamenice nad Lipou k 31.12.2011

Tabulka 14: Počet ekonomických subjektů podle kategorie počtu zaměstnanců v regionu Kamenice nad Lipou 2011

Tabulka 15: Výsledky dotazníkové ho šetření obcí regionu Kamenice nad Lipou 2012

Seznam grafů:

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v regionu Kamenice nad Lipou 1921-2011

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Vymezení regionu Kamenice nad Lipou 2012

Obrázek 2: Sídlní struktura v regionu Kamenice nad Lipou 2011

Obrázek 3: Index stáří v obcích regionu Kamenice nad Lipou 2011

Obrázek 4: Dopravní síť v regionu Kamenice nad Lipou 2012

Obrázek 5: Hlavní směr vyjížděky do zaměstnání podle počtu vyjíždějících obyvatel v regionu Kamenice nad Lipou 2011

Seznam příloh:

PŘÍLOHA A: ŘÍZENÝ ROZHOVOR

JIHOČESKÁ UNIVERZITA – Pedagogická fakulta – Katedra geografie
Jeronýmova 10, České Budějovice, 371 15
Dotazníkový formulář pro obce
Vendula Nováková

I. OBEC

Sídlo ObÚ:

Části obce:

II. DOPRAVA OSOB

- místní komunikace ve správě obce (v km):

z toho vyžadující opravu (v km):

rekonstrukci (v km):

- autobusová doprava: **vyhovuje – nevyhovuje** (proč?)

- počet autobusových zastávek v obci: **vyhovuje – nevyhovuje**

- názvy obcí, do kterých občané dojíždějí z obvodu obce

a) za prací

b) do škol:

c) za službami

1.

1.

1.

2.

2.

2.

3.

3.

3.

- orientační počet dojíždějících za prací do obvodu obce:

- dopravní spojení za prací či za službami – podíl občanů na způsobu přepravy:

a) autobusem %

b) železnicí %

c) osobními auty %

III. OBSLUŽNÁ INFRASTRUKTURA

1. Hlavní druhy služeb dostupných v obvodu obce (počet provozoven):

a) komunální služby

- kadeřnictví, kosmetika -

- prádelny a čistírny -

- půjčovny zboží -

- pohřebnictví včetně hřbitova -

- zahradnictví -

- ostatní (jaké) -

.....

b) opravní a výrobní služby

- TV, spotřební, elektronika -

- motorová vozidla -

- dřevozpracující řemesla -

- kovo zpracující řemesla -

- stavební -

- krejčí, švadlena -

- opravy a výroba obuvi a kožených předmětů -

c) obchod – prodej – pohostinství

- obchodní střediska -

- prodejny -

- pohostinství -

2. Zdravotnická péče

- základní péče v obci **vyhovuje – nevyhovuje**

- které základní zdravotní péče jsou obtížně dostupné nebo nevyhovující, proč:

- kam občané převážně dojíždí za základní zdravotní péčí (uved'te obec):

4. Sociální péče.

- síť zařízení a služeb pro občany vyžadující sociální péči **vyhovuje – nevyhovuje**
- které formy sociální péče nevyhovují (proč?) nebo chybějí:

5. Školství.

- povinnou školní docházku obec zajišťuje:
 - a) v místní škole **ano – ne**
 - b) dojíždkou dětí do ZŠ v obci (uved'te obec):
- způsob zajištění školní výchovy **vyhovuje ano – ne** (proč):
- předškolní výchovu dětí obec zajišťuje **ano – ne**
- střední a vyšší stupeň školního vzdělávání je převážně dostupný:
 - a) ve vašem okrese
 - b) v jiných okresech (uved'te):

8. Stav technické vybavenosti v obci

- elektřina - obec je vybavena **ano – ne – částečně**
 - kapacita **vyhovuje – nevyhovuje**
 - vedení je poruchové (zastaralé) **ano – ne**
 - vedení je rekonstruované (vyhovující) **ano – ne**
 - transformátor **vyhovuje ano – ne**
- vodovod - vodovodní síť **ano – ne**
 - skupinový vodovod **ano – ne**
 - místní vodovod **ano – ne**
 - vlastní studny **ano – ne**
 - vodovodní síť **vyhovuje – nevyhovuje z důvodu:** kapacita
technický stav
- kanalizace - **je vybudována – částečně vybudována – není vybudována** (žumpy, trativody)
 - **vyhovuje – nevyhovuje**
 - čištění vod **zajištěno – nezajištěno** (splach do vodoteče)
 - dostatek užitkové vody pro průmyslové využití **ano - ne**
- plyn – plynovod - **je vybudován – není vybudován – částečně vybudován**
 - požadavek na plynofikaci **je zapotřebí – není zapotřebí**
- hygienické parametry vody - voda **vyhovuje i pro kojence ano – ne**
 - voda **vyhovuje pro pití dle ČSN ano – ne**
 - voda **nevyhovuje ano – ne**
- spoje - v obci je (jsou) pouze veřejná (é) telefonní stanice **ano – ne**
 - v obci jsou soukromé telefonní stanice **ano – ne**
 - obec je přiměřeně telefonizována (každý žadatel má telefon) **ano – ne**

IV. ZEMĚDĚLSTVÍ

1. Počet soukromě hospodařících zemědělců v obci:

- a) velikost obhospodařovaných ploch: do 10 ha..... (počet zemědělců)
- 10 – 50 ha
- nad 50 ha

